БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 265 (17.547). • 18 ноябрь 1979 йил, якшанба • Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ЙИҒИМ-ТЕРИМНИНГ ЯКУНЛОВЧИ БОСҚИЧИДА СУРЪАТНИ БЎШАШТИРМАЙЛИК

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ҲУЖУМГА

Давлат омборига уюлган пахтамиз 5 миллион 200 минг тоннадан ошди. Олдимизда яна 500 минг тонна «оқ олтин» тайёрлашдек ғоят муҳим ва шарафли вазифа турибди. Бу билан бир йиллик ишимизга якун ясаймиз, жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукуматимизга, Ўзбекистоннинг 5 миллион 700 минг тонна пахтаси тайёр деб ғалаба рапорти берамиз.

Республикамиз пахта карвонининг карвонбошилари Қорақалпоғистон АССР, Бухоро, Тошкент, Қашқадарё, Сирдарё областларининг азамат дала меҳнатчилари юксак социалистик мажбуриятлари ҳисобига дурдона топширмоқдалар. Сурхондарё, Хоразм, Жиззах областлари суръатни кучайтириб, марра сари тобора яқинлашмоқдалар. Бу областлар ҳам яқин кунларда ғалаба рапортига имзо чекади. Элликка яқин районда пахта тайёрлаш халқ хўжалик планлари шараф билан адо этилиб, янада юксак марралар сари шахдам одим ташланмоқда. Ҳар куни шарафли бурч ўталгани ҳақида тўрт-беш райондан хушхабарлар олинмоқда.

Ҳаёт, илғорлар тажрибаси шуни кўрсатдики, дала меҳнатчилари орасида оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишлар намунали йўлга қўйилган, ҳосил тақдири учун ҳаммада баравар масъулият кучайтирилган, социалистик мусобақа авж олдирилган жойларда бу йилги қийин шароитда ҳам пахта тайёрлаш планлари ва мажбуриятларни бажариш мумкин ва лозим. Гап меҳнатни тўғри ташкил эта билиш, бутун куч, техника воситаларини теримга тўла сафарбар эта олиш, коммунистларнинг авангардлик ролини таъминлашга боғлиқ.

Республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатида: «Биз ҳаммамиз — пахтакормиз! Ватан биздан пахта теримида жасорат кўрсатишимизни кутмоқда. Вазият бениҳоя уюшқоқликни, жами кучимизни ишга солишни талаб қилмоқда. Бинобарин, қўлидан иш келадиган, этак тутишга қодир бўлган ҳар бир киши бугун «оқ олтин» теримчилари сафида туриши керак. Ҳар бир кишининг бурчи, виждони, ор-номуси уни умумхалқ ишидан — беш йилликнинг ҳал қилувчи йили мўл ҳосили учун бошланган жангдан четда қолишига йўл қўймайди. Зўр унум билан ишлайлик!» — дейилган.

Афсуски, ҳамма жойда ҳам терим Мурожаат асосида ташкил этиляпти деб бўлмайди. Булунғур, Оқдарё, Жалолқудуқ, Хўжаобод, Охунбобоев, Норин ва бошқа айрим районларда пахта тайёрлашнинг бориши қониқарсиз аҳволда. Теримда сусткашлик қилаётган районларнинг пахтакорлари ўз сўзларининг устидан чиқадиларми-йўқми, план ва мажбуриятларини бажарадиларми, йўқми — гап шу ҳақда боряпти. Пахта етиштириш бўйича ўнинчи беш йиллик планнинг тақдирини ҳал қилувчи 1979 йилда ҳамма ўз бурчини шараф билан адо этиши, ваъда қилинган «оқ олтин»ни она-Ватанга етказиб бериши керак.

Далаларда ҳосил кўп. Шу ҳосил зудлик билан териб олинса, планлар ва мажбуриятларни сўзсиз бажариш мумкин. Лекин айрим жойларда терим палласининг ғанимат ҳар куни, ҳар соатидан унумли фойдаланилмаяпти, сусткашликка йўл қўйиляпти, ҳозирги ғанимат дамларнинг ҳар куни ҳафталарга тенглиги унутиляпти, резервларни ишга солишда қатъият, сабот-матонат кўрсатилмаяпти. Оқибатда теримчилар ва машиналарнинг иш унуми пастлигича қоляпти. Айрим партия ташкилотлари юз берган аҳволни тузатишга қаратилган оператив чоралар кўрмаяпти.

Ҳаво юришиб кетди, қуёш чарақлаб турибди, ҳарорат кўтарилляпти, тун ва аёз таъсирида кўсаклар ёппасига очиляпти. Демак теримда суръатни кўтариш, қолган ҳосилни тезроқ саранжом-саришталаб олиш, зиммадаги беш юз минг тонналик «оқ олтин» хирмонини бунёдга келтириш учун ҳамма имкониятлар бор. Минг-минглаб студентлар, мактабларнинг ўқувчилари, шаҳарлик ишчи-хизматчилар, район марказлари, посёлкаларнинг аҳолиси пахтакорларга самимий ёрдам бермоқдалар.

Бугуннинг бош вазифаси — ҳар бир хўжаликда кунлик графикларнинг тўла ва ошириб бажарилишини таъминлашдан иборат. Қўлдан бой берилган фурсатнинг ўрнини ҳеч нарса боса олмайди. Имиллашлар ҳосилга путур етказади, ёғингарчиликлар бошланса, ишимиз қийинлашади, ортиқча харажат кўпаяди, давлат ёрдами, халқ меҳнати билан бунёдга келтирилган ҳосил йўққа чиқади. Бунга асло йўл қўйиш мумкин эмас. Бугун ҳамманинг ўрни далада бўлмоғи, ҳар бир теримчи, механизатор, ҳашарчи жонбозлик кўрсатиб пешана тери тўкмоғи керак.

Кун қисқаряпти. Табиат мавсум охиригача тантилик қилади, деб ҳеч ким кафолат беролмайди. Аксинча, пахтакорлар учун жуда қисқа фурсат ажратяпти. Шундай экан, ҳаммамиз ўзимизни пахтакор деб ҳисоблашимиз, терим, кўсак узиш-чувиш, пахта ташиш ва бошқа ишларда фидокорона меҳнат намуналарини кўрсатиб ишлашимиз лозим. Кўпчилик хўжаликларда коммунистлар бошчилигида активлар, комсомол-ёшлардан иборат зарбдор бригадалар тузилди, улар сафида донгдор теримчилар, механизаторлар бор.

Дала гвардиячилари—механизаторларимиз ўз номларини шон-шуҳратларга буркамоқдалар, республикамиз бўйича тайёрланган ялпи пахтанинг каттагина қисми бункерлардан тўкилди. Сўнгги ҳужум палласида улар яна жасорат кўрсатишлари, тўкилган пахтани терадиган, кўсак узадиган, чувийдиган механизм-агрегатларни янада унумлироқ ишлатишлари лозим. Айрим жойларда техника қудратига етарли баҳо бермаслик ҳоллари учраяпти, бир қисм машина-агрегатлар бекор туриб қоляпти. Пахта эса эгатлар оралиғида тўкилиб ётибди. Ажойиб техника жиловдорлари ҳар мисқол пахта учун жавобгардирлар. Бутун техника воситаларини тўла қувват билан ишлатайлик, теримни конвейер усулида олиб бориб, ғўзапояни юлиш, ерларни шудгорлашга шароит яратайлик!

Нобудгарчиликка қарши кураш диққат марказимизда бўлмоғи керак, чаноқларда қолган, йўллар, хирмон жойларга тўкилган пахта тезкорлик билан йиғиб-териб олиниши зарур. Бойлигимиз — пахтамизни чорва моллари пайҳон қилишига йўл қўймайлик, ёғиндан муҳофаза қилайлик, мисқоллардан тонналар ҳосил бўлишини унутмайлик!

Хўжаликларнинг раҳбарлари барча дала меҳнаткашларининг юқори унум билан ишлашлари учун ҳамма шароитларни яратиб беришга даъват этилганлар. Уларга медицина, савдо, маданий-маиший хизмат кўрсатиш фасл талаблари асосида кучайтирилмоғи керак. Партия ташкилотлари социалистик мусобақани бутун чоралар билан кучайтиришлари, илғор теримчилар, механизаторлар, ҳашарчилар тажрибасини ҳамманинг мулкига айлантиришлари лозим.

ПАХТА-ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 17 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён (умумий тайёрланадиган пахтага нисбатан процент ҳисобида); тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён (планга нисбатан процент ҳисобида).

ҚҚАССР	0,76	115,87	0,66	105,65
БУХОРО	0,56	108,10	0,80	93,51
ТОШКЕНТ	0,77	106,64	0,36	103,17
ҚАШҚАДАРЁ	0,50	104,17	0,75	88,28
СИРДАРЁ	0,67	101,04	0,34	88,43
Сурхондарё	0,52	95,06	0,60	70,67
Хоразм	1,12	94,66	1,36	93,07
Жиззах	1,10	93,78	0,71	89,04
Наманган	0,73	77,21	0,72	77,29
Фарғона	0,90	77,10	0,45	55,65
Самарқанд	1,15	76,35	1,63	61,55
Андижон	0,79	75,73	0,93	65,87
Республика бўйича:	0,78	91,59	0,78	81,59
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
Сурхондарё	0,67	86,99	0,58	69,54
Бухоро	1,61	85,76	1,61	45,62
Қашқадарё	1,13	85,07	1,33	79,62
Наманган	0,70	61,10	—	47,93
Республика бўйича:	0,89	85,99	0,88	71,01

Суратда: Шеробод районидаги «Октябрь 60 йиллиги» совхозининг илғор механизатори Гулнора Худоёрова.

А. Тўраев фотоси.

РЕСПУБЛИКА МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

ПАХТАНИ СЎНГГИ МИСҚОЛИГАЧА ТЕРИБ ОЛАЙЛИК

РЕСПУБЛИКАМИЗ ПАХТАКОРЛАРИ ЎТГАН КУНИ ЭЛ ХИРМОНИГА 44 МИНГ 296 ТОННА, ШУ ЖУМЛАДАН, 2856 ТОННА ИНГИЧКА ТОЛАЛИ ПАХТА ТОПШИРДИЛАР. САМАРҚАНД, ХОРАЗМ ВА ЖИЗЗАХ ОБЛАСТЛАРИНИНГ ПАХТАКОРЛАРИ БИР КУНДА 1 ПРОЦЕНТДАН ОШИРИБ ПАХТА ТАЙЁРЛАДИЛАР.

Марра яқин. Республикамиз социалистик мажбуриятни бажариш бўсағасида турибди. Бутун куч ва имкониятларни ишга солиб, ҳосилнинг сўнгги мисқолигача териб олайлик! Бунинг учун ҳал қилувчи кунларда юксак ташкилотчилик, уюшқоқлик намуналарини кўрсатайлик!

✦ ЧЎЛҚУВАРЛАР ЮТУҒИ

Қашқадарё область Усмон Юсупов райони пахтакорлари улкан зафарга эришдилар. Бу йилги қийинчиликларга қарамай, ҳар гектар ердан 23 центнердан ҳосил олиниб, она-Ватанга 51 минг 250 тонна пахта сотилди.

Район эришган ғалабага «Тошкент», «Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги», «Советская Россия», Ульянов номли совхозлар меҳнат аҳли катта ҳисса қўшишди. Республика партия ва ҳукуматининг даъватига жавобан район пахтакорлари ялпи ҳосилдорликни 62 минг тоннага етказишмоқчи.

✦ БУГУНГИ РЕКОРД — ЭРТАГА НОРМА

Гулистон районидаги Ленин номли колхоз меҳнаткашлари ана шу шиор остида ишлаб, катта зафар қучдилар. Давлат пахтакорлардан 3800 тонна «оқ олтин» қабул қилиб олди.

О. Сайфуллаев, Ҳ. Чинибеков, М. Идрисов бошлиқ бригадалар ҳар гектар ердан 30 центнердан пахта олишди. Давлатга яна 200 тонна пахта етказиб бериш хўжалик пахтакорларининг бугунги режасидир.

✦ МАРРА ЭГАЛЛАНДИ

Хоразм областида йиғим-терим ишлари қизғин бормоқда. Областда яна бир район маррага етди. 48 минг 200 тонна пахта топширган Урганч райони пахтакорлари ғалаба рапортига имзо чекишди. Ленин номли, Карл Маркс номли, Энгельс номли, Чапаев номли, «СССР 50 йиллиги», «Пахтакор» колхозларининг меҳнаткашлари айниқса, яхши натижаларга эришдилар.

Район пахтакорлари давлатга яна 5 минг тонна пахта етказиб бериш учун бутун куч-имкониятларини ишга солмоқдалар.

✦ БУНКЕРЛАР БАРАКАСИ

«Джизакстепстрой» территориал бошқармасининг қўриқ совхозлари меҳнаткашлари давлатга пахта сотиш бўйича йиллик планни муддатидан илгари бажардилар. Тайёрлов пунктларига 184 минг тонна пахта топширилди. Сўнгги уч йил ичида пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 7 центнерга ошди. Мавсумда ҳар гектар ердан олинган ҳосил 25 центнерни ташкил этди.

Мўл ҳосилни йиғиштириб олишда механизаторларнинг ҳиссаси катта бўлди. Ҳосилнинг 84 проценти, яъни 153 минг тонна пахта «зангори кема»ларда терилди. Чўлқуварлар пландан ташқари яна 30 минг тонна қимматбаҳо хом ашё тайёрлашга сўз беришди.

ОЛТИН ҚЎЛЛАР ЖАСОРАТИ

✦ ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

Свердлов номли (Ворошилов райони) колхоз 3150 тонна, «Шарқ юлдузи» совхози (Косонсой райони) 1700 тонна ва «Ленинград» колхози (Чуст райони) деярли 1900 тонна пахта тайёрлаб, планни бажардилар. Бу хўжаликларда йиғим-терим қизғин олиб борилмоқда.

✦ МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

Пойтахт областининг Бўка районидаги Мичурин номли, Ильич номли, Фрунзе номли, «Партия XX съезди», «Ленинобод» колхозлари ҳамда «Кўкорол» совхози коллективлари социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажардилар. Бу хўжаликларда ҳосилдорлик ўтган йилдагига нисбатан анча ошди. Зафар қучган хўжаликларда келгуси йил учун тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди.

19 НОЯБРЬ—РАКЕТА ҚЎШИНЛАРИ ВА АРТИЛЛЕРИЯ КУНИ

Совет Армиясининг ракетачи жангчилари ўз байрамларини катта муваффақиятлар билан кутиб олмоқдалар. «Социализм ғалабаларини зийраклик билан қўриқлайлик, жанговар тайёргарлигимиз ва ҳарбий маҳоратимизни кун сайин оширайлик!» шиори остида социалистик мусобақа авж олдириб юборилди.

Суратда: жанговар тайёргарлик аълочиларидан бир группаси.

ТАСС фотохроникаси.

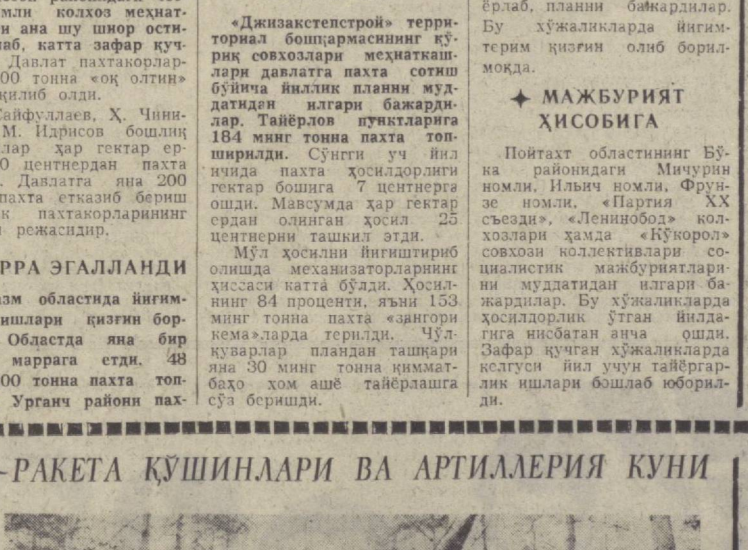

САМИМИЙ МИННАТДОРЧИЛИК

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 62 йиллиги муносабати билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номига меҳнаткашлардан, партия ва жамоат ташкилотларидан, корхоналар, муассасалар, қурилишлар, колхозлар, совхозлар коллективларидан, Совет Армияси ва Флотининг жангчиларидан кўпдан-кўп табриклар ва қутловлар келди.

Бу табрикларда совет жамиятининг юксак маънавий-сиёсий жипслиги, Октябрь Ватани Ленин партиясининг раҳбарлигида совет халқининг қаҳрамонона кураши, меҳнати, ижоди туфайли социализм илмий ғоядан воқеликка айланган жаҳонда биринчи мамлакат бўлганлигидан совет кишиларининг фахрланиши зўр куч ва ишонтирарли қилиб ифода этилган.

Табрик хатларида КПСС ва Совет давлатининг ички ва ташқи сиёсати, КПСС Марказий Комитети, Марказий Комитет Сиёсий бюроси, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг коммунизм қуриш, тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган собитқадам фаолияти тўла-тўкис маъқулланади. Ўртоқ Л. И. Брежнев Берлинда сўзлаган нутқида ифодалаб берган Совет Иттифоқининг Европада ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган янги таклифлари қизғин қўллаб-қувватланади.

Мамлакатимизда вужудга келган шонли анъанага кўра, бу табрик хатларида кўпгина корхоналар, қурилишлар, колхозлар, совхозлар ва муассасалар коллективларининг байрамолди муваффақиятли меҳнат вахтасида эришган янги ажойиб меҳнат зафарлари тўғрисида Ватанга, партияга рапортлари ёзилган. Улуғ Октябрнинг 62 йиллиги шарафига авж олдирилган социалистик мусобақа совет кишилари сиёсий онги, уларнинг партия ишига садоқати ошганлигининг далилидир.

Қардош социализм мамлакатининг раҳбарларидан, чет мамлакатлардаги коммунистик, ишчи ва революцион-демократик партиялар, ҳукуматлар, давлат ва жамоат арбоблари ва айрим гражданлардан ҳам табрик хатлари келди.

Дўстларимиз совет кишиларини буюк миллий байрам билан қизғин қутлаб, бутун дунёда халқларнинг империализмга қарши озодлик курашини ривожлантириш учун коммунистик қурилишда Совет Иттифоқи эришган муваффақиятлар жуда катта тарихий аҳамиятга молик эканлигини уқтирмоқдалар. Улар КПСС, Совет ҳукуматининг кескинлик юмшатилишини чуқурлаштириш ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш учун, жумладан, Европада қуролланиш пойгасининг яна бир даврасига йўл қўймаслик учун катта, изчил ва собитқадам кураши билан тўла бирдамликларини изҳор этмоқдалар. Бу кураш барча меҳнат аҳлининг жонажон манфаатларига мос келади. Хатларда уқтириладики, планетамизда барча прогрессив кучларнинг тинчлик ва социал тараққиёт учун кураши билан Ленин мамлакатининг интернационал бирдамлиги — ҳозирги дунё жадал тараққиётининг энг муҳим омилидир.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Улуғ Октябрнинг 62 йиллиги муносабати билан қутловлари ва эзгу тилаклари учун барча партия, совет ва жамоат ташкилотларига, корхоналар, қурилишлар, муассасаларнинг коллективларига, Совет Армияси ва Флотининг жангчиларига, қардош социалистик мамлакатларнинг раҳбарларига, чет мамлакатларнинг коммунистик ва ишчи партияларига, революцион-демократик партияларига, ҳукуматлари, давлат арбоблари ва жамоат арбобларига, демократик ташкилотларига, шунингдек айрим гражданларига самимий миннатдорчилик билдирадилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЖЎНАБ КЕТДИ

Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан РКПнинг XII съезди ишида қатнашиш учун КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комитетининг раиси А. Я. Пельше бошчилигидаги КПСС делегацияси 16 ноябрда Москвадан Бухарестга жўнаб кетди. Делегация составида КПСС Марказий Комитети секретари К. В. Русаков, Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. П. Калин, КПСС Марказий Комитети аъзоси, СССРнинг РСРдаги элчиси В. И. Дрозденко бор.

Киев вокзалида делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. С. Горбачев, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидатлар И. С. Густов, О. Б. Рахманин, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари Г. А. Киселев, КПСС Марказий Комитети Ишлар мудирининг ўринбосари М. Е. Могилевец, КПСС Марказий Комитетининг бошқа масъул ходимлари кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

ЧЎЛҚУВАРЛАР ПОСЁЛКАСИ ГЎЗАЛЛАШМОҚДА

Хоразмнинг қўриқ ердаги шоликорлик «Колос» совхозида 180 ўринли болалар боғчаясили фойдаланишга топширилди. Бу ерда жажжи эркатойлар учун ҳамма шароитлар яратилган. «Хорезмсовхозводстрой» трестининг Шовот механизациялашган кўчма колоннаси меҳнаткашлари муддатидан илгари қурган бешта шинам корпуслардан иборат комплексни давлат комиссияси «аъло» баҳода қабул қилиб олди.

Болалар шаҳарчаси хўжаликнинг марказий қўрасида шаҳар типида қурилаётган посёлканинг қиёфаси билан уйғунлашгандай бўлди. Яқиндагина қумтепалар бўлган жойда водопровод ва бошқа инженерлик коммуникациялари бўлган қулай коттеджлар қуриб битказилиб, уларга хонадонлар кўчиб кирди. Квартираларда 3-5 тадан кенг-кенг хоналар бор. Кейинги беш йилликнинг охирларига бориб бу ерда чўлқуварларнинг 500 оиласи яшайди. Ўрта мактаб қурилмоқда, газ қувури ётқизилмоқда. Қадимги Қумтепа массивларида Хоразмдаги янги шоликорлик хўжаликлари учун бешта агрошаҳарча қад кўтармоқда. Бу хўжаликларнинг меҳнаткашлари жаҳон практикасида илк бор кўп сув ичадиган экин учун чўлдаги қумлик ерларни ўзлаштирмоқдалар. Чўлқуварлар бу йил шолизорлардан бултургига нисбатан икки баравар ортиқ шоли ўриб олдилар.

(ЎзТАГ).

ПАХТАКОРГА ҲАММА МАДАДКОР

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ЙЎЛЛАНМАСИ БИЛАН

ОЛТИН ЧАНОҚЛАР

Тонг ёришар паллада ҳавони қоплаган булут тобора қуюқлашиб, қорамтир тусга кириб борарди. Нонуштага яқин майдалаб ёмғир томчилай бошлади. Ҳадемай, кўчалар, асфальт йўллар, биноларнинг томлари йилтиллаб қолди.

— Ой боши, ўтиб кетар, — деди ҳамроҳлардан бири.

Пахта терими авжи қизиган пайтда ҳавога булут чиқишидан хунук манзара бўлмаса керак деҳқон назарида. Наинки деҳқон, бу паллада шаҳарликлар ҳам ташвишланиб, ҳавога боқишади. Пахта ташвиши ҳамманинг ташвиши. Аммо оби ҳавонинг бундай инжиқликлари, бемаврид хуружлари иш кўзини билган тадбиркор, пахтада суяги қотган деҳқонни ҳам, механизаторни ҳам, раҳбар ходимни ҳам дарров саросимага солиб қўя олмайди, аксинча, бутун омилкорликни, билим-тажрибани, уддабуронликни ишга солишни тақозо этади, шундагина ҳар қандай оби ҳаво ноқулайлиги енгилади. «Табиат ўз хуружлари билан бир чеккаси деҳқон сабр-бардошини синаб кўрмоқчи бўлади» дейишади тажрибали қарияларимиз. Бу гапда катта маъно бор. Қишлоқ хўжалигининг томи йўқ, истаган вақтида сабр-бардошни синаб кўриши турган гап.

Райкомга белгиланган соатда етиб келдик. Минутлар ҳисобда бўлган шу паллада ваъдалашилган жойга айтилган пайтда етиб бориш жуда муҳим. Акс ҳолда, ишингиз битмайди, ўзингиздан ўпкаланг. Оддий қоида, бирон бир янгилиги йўқ-ку, бироқ кўпинча бунга риоя қилинавермайди. Аммо Урганчга келиб тушганимдан бери областда шу долзарб кунларда меҳнат интизомига шу қадар эътибор бериб, унга қатъий риоя қилинаётганини сездим. Шу кунларда район, қишлоқ марказлари, гузарлар ҳувиллаб қолган. Тонг ғира-ширасида бошланадиган ҳаракат, от-улов, автотранспорт ғовури, гавжумлик, қимирлаган жон борки, бари кеч қоронғусигача далага кўчиб чиқади, пахтазорда бўлади. «Ҳамманинг ўрни далада», деган жанговар шиор янграйди ҳозир тилда ҳам, дилда ҳам, ваъзда ҳам, лавҳаларда ҳам, газеталарда, радиода. Бу — азамат пахтакорларимизнинг, ҳимматли шаҳарликларнинг Ўзбекистон партия ва ҳукумати Мурожаатига лаббай деб бераётган жавоби.

Ҳувиллаб қолган катта кўчаларда ҳам, қишлоқ йўлларида ҳам пахта ортган машиналар, автопоездларни учратасиз, холос. Пахта терими билан боғлиқ оператив хизматдаги, матбуот марказининг юмуши билан банд машиналар махсус белгилар билан таъминланган. Шахсий машиналар ўз юмушларини эрта тонгда ё кеч қоронғидан кейин бажаришади.

Аммо белига тарашадек-тарашадек ҳарфлар билан «Интурист», «Автотурист» деб ёзиб қўйилган улкан автобуслар Урганчда ҳам, Хивада ҳам, район йўлларида ҳам дориламон сайр қилади, истаган жойида тўхтаб, сайёҳларни туширади, улар атроф-теваракка сочилиб, томоша қилган, кўзи илғаган, маъқул кўрганини — уфққача туташган пахтазорними, денгизда сузиб юрган кемалардек терим машиналаринини, этак-этак пахтаси билан эгатдан чиқиб келаётган қизлар, йигитларнини, ёхуд тарих ёдгорликларини суратга олгани шошилишади.

Шундай автобуслардан бири катта йўл ёқасида тўхтаган эди. Сайёҳлар пахтазорга яқинлашиб, эгатлар орасига кириш-кирмасликларини билолмай, ботинолмай туришарди. Шу топда атлас кўйлагининг енгларини шимариб, чамбарак қилиб олган икки ўрим сочи тагидан чеккасига қистирган қўшалоқ лўппи чаноқ чеҳрасига ярашиб турган ёш жувон тўлган этагини бўшатиш учун тарозибон томон келаркан, сайёҳ йигит уни суратга олмоқчи бўлди. Жувон буни пайқадию, ортиқча эътибор бермай, тарозибон томон қайрилган эди, сайёҳ ариқдан хатлаб ўтолмай, илтижо билан «можно»дан бошқа сўзни айтолмай ёлворди. Теримчи «олсанг олақол» дегандек кулгуси қистаб, ёнига бир ўгрилган эди, сайёҳнинг аппарати бир неча бор чиқиллади. Агар қўлидан келадиган фотограф бўлса, антиқа сурат чиқиши керак. Теримчи жувоннинг шу бир қиё боққандаги кулгуси, чеккасидаги чаноқ... қуёш тафтида қизарган юзлари оловдек ёниб, меҳри товланиб кўриндими, бас яхши сурат чиқиши керак. Ким билади, бу сурат дунёнинг қаерига етиб боради, қайси бир хонадоннинг альбомида бўлади, балки уйининг деворига, гилам устига осиб қўяр, балки бирон кўргазмага қўйилар, эҳтимол Совет дўстлик жамиятининг кабинетларига, залларга қўйилар.

Пахтамиз довруғи, пахтакорларимиз довруғи жаҳон кезиб юрибди бизнинг кунларда. Сайёҳ олган сурат миллион тонналаб «оқ олтин»имизнинг бир толасигина, оппоқ толасигина, холос.

Эртаси куни эрталаб меҳмонхона олдида турган бир гуруҳ сайёҳлардан бири менга яқинлашиб бир нима деди, тушунолмадим. Қўли билан шаҳар томонга ишора қилиб, кейин қулочини ёзиб кўрсатди. Бир-биримизни тушунолмай турганимизда меҳмонхонадан гурр этиб, кечаги, пахтазор ёқасида кўрганимиз сайёҳлар чиқиб келишди. Ишимиз осон кўчди. Улар бугун Хивага кетаётганларга шаҳар кўчаларининг бўм-бўшлик сабабини тушунтириб беришди. «Кеча биз ҳам ҳайрон бўлгандик, йўлда кўрасизлар, одамлар ҳаммаси далада экан...» дейишибди.

Кабинетда икки секретарь — Урганч шаҳар ва район партия комитетларининг биринчи секретарлари Эркин Абдуллаев билан Матназар Жуманазаровлар ўтиришарди.

Саломлашиб, ҳол-аҳвол сўрашиб бўлишимиз биланоқ гап оби ҳаводан бошланиб кетди.

— Шабада турди, ҳадемай булут тарқалади, — деди бамайлихотир, шу билан бирга қатъий ишонч билан Жуманазаров.

Абдуллаев узоқ ўтирмади, кўришармиз, дея чиқиб кетди. Матназар Жуманазарович район ҳақида қисқача гапириб берди:

— Ўнинчини кўзлагандик, бўлмади. Аммо пахта кўп. Ҳавонинг кейинги кунлардаги исиши билан кўсаклар ишга киришиб кетди. Кетма-кет очилиб турибди. Пешқадам хўжаликларимиз — Сатим Қаландаров раислик қилаётган колхоз 1200 гектар майдонда гектаридан 43 центнердан ҳосил кўтариб, планини орттириб бажарди, 45 центнерга етказишга аҳд қилган. Мажбуриятини ҳам, албатта, оширади. Кетма-кет Энгельс номли колхозимиз (раиси Ҳожи Давлатов) маррага етиб келди. Гектаридан 40 центнердан ошириб пахта топширди. Даласида ҳали пахта кўп, кунига бир процентдан ошириб пахта бераётир. Куни кеча «СССР 50 йиллиги» колхози ҳам планини бажарди, энди ҳосилни 46 центнерга етказишга ҳаракат қилаётипти...

Қирқ олти центнер! Бу рақам колхозники! Кеча Хонқа районида бўлганимизда ҳам, бутун Урганчда ҳам бригадалар устида гап борганда ҳосилдорлик қирқ беш, эллик, олтмиш центнер атрофида борарди. Колхозлар ҳақида гап борганда ҳам қирқдан камини эшитмадик, ошиғи бўлса борки, каммас. Хоразм ҳосилдорликда ном чиқарган воҳа эканлиги, область пахтачиликда машъал ном олгани маълум. Аммо қандай қилиб бунга эришилади?

— Сув, қуёш, маҳаллий, минерал ўғитлар ҳам биру меҳнат ҳам бир. Ҳаммасининг отаси — меҳнат! Мана ҳозир сиз кўриб турган пахта ҳосили августнинг учинчи ўн кунлиги билан сентябрнинг биринчи ўн кунлигида пишиб етилди. Меҳнат билан, фақат меҳнат билан ҳосил бўлди. Пахта биологиясига мувофиқ ғўза тупи ҳар уч кунда биттадан кўсак тугмоғи керак. Аммо биз меҳнат билан бу жараённинг тезлашганини кўрдик. Райкомнинг бюро аъзоси, Охунбобоев номидаги колхознинг тажрибакор бригада бошлиғи Раҳимбой Бобожонов даласида уч кунда биттаданмас, бир кунда учтадан, тўрттадан кўсак туккан ғўзаларни кузатдик. Оқибат натижада кўсаклар бўлиқ, ҳосили мўл бўлди. Бригада яна ўн центнердан топшириб, ҳосилни олтмишга етказмоқчи. Кўриниб турибдики, ҳосилнинг калити фақат меҳнатда.

— Шунга ўхшаш яна бир ҳолатни кузатдик, — гапида давом этди райком секретари, — Чапаев номли колхознинг моҳир пахта устаси Ҳожи Раҳимов бошлиқ бригадасида кўсаклар бўлиқ етилган. Булар орасида ҳар палласида 12 чигитли пахта битган кўсакларни учратдик. Мен ўзим тўққиз-ўн чигитлигини кўргандим, ундан ортиғини билмасдим. Яна денг, биз кўрган чаноқ беш паллали, ҳар палласида ўн иккитадан олтмишта чигит бўлади. Оддий чаноқларда бўладигандан бир ярим, салкам икки баравар кўп. Шу билан икки колхозда 12 та чигитли паллани учратдим. Булар ҳаммаси меҳнат туфайли, ишлов туфайли бўляпти.

Райкомдан тўғри «СССР 50 йиллиги» колхозига қараб кетдик.

Колхоз раиси Эгам Нуруллаев телефондан бўшамасди. Кетма-кет қўнғироқ, табрик, яхши истак, ниятлар... Кўпни кўрган, тажрибали деҳқон, бунақа бажаришларнинг нечтасини бошидан ўтказган бўлишига қарамай, барибир ҳаяжонланар, ич-ичидан мамнунлиги сезилиб турарди.

Эгам акани мен орқаворатдан танирдим. Хоразмнинг ажойиб, нозик таъб, севимли шоири Эгам Раҳим у кишини адабиёт ихлосманди, ҳамқишлоғим, қадрдон дўстим дея ғойибона таништирган, серғайрат, меҳнатда пишган раислардан деб таърифларди. Икки гапнинг бирида «адабиёт, санъатсиз ҳаёт ҳаётми» дейдиган колхоз раисини бугун область ёзувчилари Раҳим Бекниёз, Фозил Зоҳидов, Эркин Мадраҳимовлар меҳнат ғалабаси билан қутлаганини келишганидан хурсанд эди.

— Биз бош-қош бўлдик, холос. Аслида меҳнатни қилганлар мана булар... — раис олдида турган рапортни кўрсатди, — мана шуларни ҳар қанча ёзса, мақтаса арзийди. Мана мен сизларга энг ёш пахтакор қизимизни айтиб берай. Муборак Бекжонова, ўнинчини битириб, комсомол-ёшлар бригадасига бошчилик қила бошлаганига икки йил бўлди. Пахтаси шунақанги етилдики, ҳавасингиз келади, чаноқларига сиғмайди. Ҳаммаси меҳнатдан. Ўтган йили 51 центнердан берган эди, бу йил 55 центнердан ҳосил олиб, планини бир ярим баравар ошириб бажарди, пахтасининг 80 процентини машинада терди. Ўзи институтнинг сиртқи бўлимида ўқийди. Бунақа бригадирларимиз кўп. Зарип Раҳмонов, Жуманиёз Бобожонов бошчилик қилган бригадалар 55 центнердан ҳосил кўтариб, 60 центнерга етказишга ҳаракат қилишяпти.

Область пахта карвонининг карвонбошиси бу йил ҳам охунбобоевликлар бўлди. Хонқаликларгина эмас, бутун Хоразмнинг фахри, республикада хизмат кўрсатган пахтакор Аҳмаджон Юсупов раҳбарлик қилаётган Ленин орденли бу хўжалик азаматлари байрам арафасида ҳосилдорликни 50 центнерга етказиб, қўшимча 2000 тонна пахта сотиш юзасидан олган мажбуриятини ҳам шараф билан бажарди.

Колхоз ҳар гектаридан пландаги 43 ўрнига 55 центнердан пахта топширган, яна 10 центнердан топширишга аҳд қилган Зулайҳо Рўзиматова, биринчи ўзлаштирилган янги ерда пландаги 32 центнер ўрнига 50 центнердан ҳосил етиштирган, яна бунинг устига бригаданинг бутун пахтасини ўзи машинада териб олган Сафура Рўзиматова, янги ерда пландаги 30 ўрнига 50 центнердан ҳосил кўтариб, областда биринчи бўлиб планини бажарган, пахтасининг ҳаммасини машинада териб олган, яна 10 центнердан бериб, икки йиллик планни бажариш арафасида турган Юсуп Машарипов сингари илғор бригадирлар билан фахрланади.

Колхоз элита — уруғчилик хўжалиги. Давлатга юқори сифатли уруғлик пахта етказиб бериш вазифаси ҳам шараф билан адо этилди. Колхоз 2500 тоннадан зиёд аъло сифатли уруғлик пахта сотди. Уруғлик ҳосилдан ташқари барча пахта машиналарда терилиб, хўжалик машина терими планини ҳам ортиғи билан бажарди.

Хонқа областнинг етакчи районларидан бири ҳисобланади. Улуғ Октябрь байрами арафасида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг пахта йиғим-терими ишларини янада қизитиш юзасидан республиканинг барча меҳнаткашларига қарата йўллаган Мурожаати район хўжаликларида, бригадаларда, механизаторлар орасида қизғин муҳокама қилиниб, катта меҳнат кўтаринкилигига сабаб бўлди. Биз районда бўлган кунимиз механизаторлар Мурожаатга жавобан катта ғалабага эришганлари, кейинги ўн кунликда 38 процентдан ошириб пахта териб, йиллик планни 80 процентга етказганлари учун область партия комитети ҳамда халқ депутатлари область Совети ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи берилгани устидан чиқиб қолдик. Механизаторларнинг муваффақияти бутун район пахтакорларининг ютуғидир, шу туфайли ҳам асосий куч ҳисобланган механизаторларнинг унумли ишлашлари учун ҳамма шароит яратиб берилган.

Шу куни яна бир хушхабар тарқалди. Карл Маркс номли колхознинг коммунист Отажон Ёқубов бошлиқ бригадаси 41 центнердан ҳосил кўтариб, планини бажарибди.

Одатга кўра бригадалар планини бажарса, райком секретари ўша ерга бориб табриклаши лозим. Район партия комитетининг биринчи секретари Маркс Жуманиёзов билан биргаликда колхозга жўнадик. Правление биносининг кираверишэшигига тахтага катта-катта ҳарфлар билан «Ҳамма далада» деб ёзиб қўйилганини кўрдик ва ҳали эшикка яқинлашганимиз ҳам йўқ эдики, ичкаридан колхоз раиси Жаҳонгир Уллиев чиқиб келди. Кўриниши анча ёш раис костюми ичидан дастурхонга ўхшаган нарсани белига қўпол қилиб ўраб олган эди. «Бел оғриғи ё боди бор экан бечоранинг», дея кўнглимдан ўтказдим. Ҳаммамиз уни табрикладик. Кимдир бригадирни қидириб кетди. Бажарган бригаданинг даласида ҳамон машиналар юрибди, пахта сероб. Биз шу ерда, даланинг ўзида ҳозиргача 150-200 тоннадан пахта терган азамат механизаторлар Қодир Жуманиёзов, Тожибой Ражабов, Қурбонбой Худойберганов, Раҳмат Кўчқоровларни, 9—12 тоннадан пахта терган чевар қизлар Мунаввара Саъдуллаева, Онагул Ҳаитова, Малика Юсуповаларни меҳнат ютуғи билан табрикладик.

Қайтаётганимизда Маркс Жуманиёзовдан раисни сўраган эдим, кулиб туриб, «бели бақувват, боғлаб олгани этак, ҳозир бизни кузатадию, эгатга тушади, кўрдингиз-ку идорага ҳам бизни кутиб олгани келган...— йўлнинг икки томони пахтазор, икки томонида ҳам тераётганлар кўп эди, ўнг томонни кўрсатиб, гапини давом эттирди Жуманиёзов,— булар бари райком бюроси аъзоларининг, район раҳбарларининг оилалари, болалари... айтдим-ку, ҳамма пахтада...»

Чиндан ҳам ҳамма далада эди. Бугун область районларининг карвонбошиси хонқаликлар, хиваликлар пахта топшириш планини муваффақиятли тўлдириб, мажбуриятларини бажаришга бел боғлаган эканлар. Воҳа пахтазорларидаги паҳлавон чаноқлар, мўл ҳосил, йиғим-теримдаги фидокорона меҳнат, аҳиллик эрта-индин область пахтакорларининг янги ғалабани ҳам қўлга киритишларининг омили бўлиши турган гап.

Раҳмат ФАЙЗИЙ,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси.

БИР САФДАМИЗ

«Бугун биз ҳаммамиз — пахтакормиз. Сизлар ҳам яхши ватанпарварлик анъанасига содиқ бўлиб, терим кампаниясини тезроқ тугаллаш соҳасида деҳқонларнинг меҳнатини енгиллаштиришингизга шак-шубҳа йўқ. Қийин дамларда сизлар ҳамиша қишлоқликларга ёрдамга боргансизлар. Бугун ҳам ана шундай пайт келди. Пахтакорларнинг содиқ ва ишончли дўстлари бўлган сизларга дала муштоқ бўлиб турибди».

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Мурожаатидаги бу жўшқин ва илҳомбахш сўзлар институтимизнинг кўп минг сонли коллективини пахтазорлар сари чорлади, профессор ва ўқитувчилар, студентлар Сирдарё областининг Оқолтин райони хўжаликларида қизғин пахта теришга киришди. Дастлабки кунлардан бошлабоқ кўп ва тоза пахта териш мусобақаси оммавий равишда кучайтирилди. Орамизда қолоқлар бўлмайди, деган шиор кун тартибига қўйилди. Илғор механик-ҳайдовчилар ва студент теримчиларнинг тажрибаси кенг кўламда оммалаштирилди. Меҳнат интизоми мустаҳкамланди. Коллектив орасида ҳосил тақдири учун масъулият кучайтирилди. Белгиланган графикларнинг бажарилишига ҳар соатда якун ясаб борилди. Теримда орқада қолаётганларни олдингилар қаторига етказиш чоралари кўрилди. Маъмурият ва партия комитетининг қўшма мажлисларида кунлик ишга якун ясалиб, янги режалар белгиланди.

Кўрилган бу тадбирлар яхши самара берди. Институтимиз коллективи шу кунга қадар Оқолтин районн хўжаликларида 8 минг тоннадан ортиқ пахта териб, зиммаларидаги мажбуриятни бажардилар. Яна 2 минг тонна пахта териш ҳақида оширилган мажбурият олдик. Студент механик-ҳайдовчиларимизнинг ҳар бири бункерлардан 140—150 тоннадан дурдона тўкиб, олган назарий билимларини амалий ишда мустаҳкамладилар.

Гидромелиорация факультети (декани А. Валижонов) коллективи терим мусобақасида пешқадамлик қилмоқда. Факультетнинг ҳар бир студенти шу қизғин дамларда кунига 130—150 килограммдан, ҳатто ундан ошириб пахта териб ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлди. Азамат студентларимиз шу кунларда ҳам хирмонга 50 — 60 килограммдан пахта топширмоқдалар.

Институтнинг Янгиер филиалидаги қишлоқ хўжалигини механизациялаш факультети (декани доцент Ш. Шарипов) механизаторлари район совхозларининг механик-ҳайдовчилари билан ёнма-ён туриб ишлаб, машиналарда кўп ва тоза пахта теришда студент-механизаторлик номини шарафладилар. Ҳар бир машина билан кунига 8—10 тоннадан, айрим кунларда эса ундан ҳам кўпроқ пахта тердилар. Терим охирлашиб қолган шу кунларда ҳам студент-механизаторлар бункерлардан 800—1000 килограммдан пахта тўкмоқдалар. Айни пайтда тўкилган пахтани териш, кўрак узиш ва чувиш механизм-агрегатларини унумли ишлатишда хўжаликлар, автотрактор паркларининг коллективларига амалий ёрдам бермоқдалар.

Институтимиз ўқитувчилари ва студентларидан кўпчилиги Жиззах, Қарши чўлларида ташкил этилган янги пахтачилик совхозларида дала ишларини комплекс механизациялашда, Тошкент областининг айрим хўжаликларида машиналар иш унумини ошириш, малакали шогирдлар тайёрлашда актив қатнашмоқдалар.

Биз ўзимизни ҳамиша пахтакорларнинг яқин мададкори деб билиб келдик, бундан кейин ҳам шундай деб билаверамиз. Фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга дадил жорий этишда уларга қўлимиздан келган ёрдамни аямаймиз, айни кезда юқори ҳосил усталари, донгдор механизаторларнинг тажрибаларини ўрганаверамиз.

Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, Тошкент областининг Ўрта Чирчиқ районида ўқув-ишлаб чиқариш хўжалигимиз бор. Бу хўжалик коллективи бу йилги қийин об-ҳаво шароитида агротехника қоидаларини изчиллик билан амалга ошириб, пахтадан юқори ҳосил етиштирдилар, тайёрлов пунктларига 3650 тонна биринчи сорт «оқ олтин» топшириб, социалистик мажбуриятларини бажардилар. Далаларда ҳали ҳосил сероб, шуни ҳисобга олиб яна 200 тонна дурдона топшириш ҳақида қўшимча мажбурият олинди.

Институтимиз коллективи республикамиз пахтакорларига ёрдамни кучайтира бориб, ҳозирга қадар 30 минг тоннадан ортиқ пахта териб топширди. Яна 5 минг тонна пахта териб беришга аҳд қилинди. Теримни юқори суръат билан давом эттирмоқдамиз.

Профессор-ўқитувчиларимиз республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатини жойларда кенг пропаганда қилиш борасида маҳаллий партия ташкилотларига катта ёрдам кўрсатмоқдалар, лекциялар ўқимоқдалар, суҳбатлар ўтказмоқдалар, деворий газеталар, «Жанговар варақа»лар чиқармоқдалар, оммавий тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар. «Ором», «Баёт» бадиий ҳаваскорлик коллективларининг қатнашчилари пахтакорларга концертлар қўйиб бермоқдалар.

Бугун ҳамманинг ўрни далада. Институтимизнинг фидокор коллективи азамат пахтакорларимиз сафида бўлиб, республикамиз бўйича 5 миллион 700 минг тонна «оқ олтин» тайёрлашга муносиб ҳисса қўшишни ўзларининг шарафли бурчлари деб биладилар.

С. ИСКАНДАРОВ,
Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг ректори, химия фанлари доктори.

ХУРСАНДМИЗ

Мана, бир неча кундирки Пискент районидаги 1-«Пискент» совхозида 760 қиз 7 та бригадага бўлиниб меҳрибон ўқитувчиларимиз бошчилигида меҳнат қилмоқдамиз. Бригадалар ўртасида ўзаро мусобақа йўлга қўйилган. Мусобақа якунлари ҳар куни алоҳида кўргазмада акс эттириб турилибди. Ҳар бир бригада коллективи кунига 7 тоннагача кўсак ва подбор термоқда.

Республикамизнинг 5 миллион 700 минг тонналик улкан хирмонига кичкина бўлса ҳам улуш қўшаётганлигимиздан хурсандмиз.

Фотима ЮСУПОВА,
Раҳима АҲМЕДОВА,
Тошкент шаҳридаги В. И. Ленин номли республика қизлар педагогика билим юрти талабалари.

Суратда: В. И. Ленин номли республика қизлар педагогика билим юртининг талабалари, илғор теримчилардан Р. Аҳмедова ва Ф. Юсупова.

А. Тўраев фотолари.

ПАХТАЗОР ИЛҲОМЛАРИ

ЎЛКАМ САФАРБАР

Кундан-кунга ўтиб борар
деҳқоннинг «ёзи»,
Табиат саҳнида бугун
файзли сарғайиш.
Дала-қирда кезиб юрмиш
кузнинг аёзи,
Кундан кунга ортиб борар
тараддуд, ташвиш.
Кўнгиллар безовтадир,
бу инжиқ куз маҳали,
Умид билан чаноқларга
тикилгандир кўзимиз,
Пайкалларга, эгатларга
сочилиб ётмиш ҳали,
Худди олтин заррасидек
тансиқ ризқи-рўзимиз.
Бепоён далаларда
йиғим-терим авжида,
«Зангор кема» этагида
эзгу, қуту баракат,
Гоҳ аёзда, гоҳ қуёшнинг
илиқ тафтида,
Бугун ўлка бир саф туриб
қилур ҳаракат.
Пайкал аро «Ўзбекистон»
гуриллаб кезар,
Улкан тоғдек хирмон эрур
ҳар айланиши.
Студент қиз чеварлиқда
Ҳаммадан ўзар,
Барчамизни лол қолдирмиш
чаққон териши.
Бир пайкалда деҳқон ила
туриб ёнма-ён,
Олтин терар кўзойнакли
шаҳарлик олим.
Жавлон урар ўқувчи қиз,
қария деҳқон,
Ватан учун совға йиғар
заҳматкаш элим.
Турнақатор бўлиб ўтар
йўлдан карвонлар,
Тўлқин-тўлқин оқиб борар
хазина — бойлик.
Минг... миллионлар...
зафарларга кўзгу девонлар,
Салобати бунча кўркли,
бунча чиройлик!
Мисқолларнинг қадри бугун
ботмонларга тенг,
Ҳисобдадир энг охирги
чигитга қадар.
Чўнг билакли азиз ўлкам —
сахий, бағри кенг,
Пахта учун бутун эл-юрт
бугун сафарбар.

Душан ФАЙЗИЙ.

МЕҲНАТ ОТПУСКАСИ — ПАХТАЗОРДА

Андижон районидаги Хартум қишлоғида яшовчи Зокиржон Каримов Андижон троллейбус паркининг моҳир ҳайдовчисидир. Унинг турмуш ўртоғи Муаззамхон эса Андижон шаҳридаги 1-туғруқхона хизматчиси. Улар шунга қарамай, кўпчилик қатори ўзларини пахтакор деб ҳисоблайдилар. Каримовлар ўз оила аъзолари билан биргаликда ғўза парвариши даврида ҳам дам олиш кунлари Карл Маркс номли колхознинг Абдуғаффор Содиқов бошлиқ 8-бригадасида яганалаш, кетмон чопиғи, ўтоқ ва чеканка ўтказишда актив иштирок этишди. Пахта йиғим-терими қизғин тус олаётган пайтда эса ўз иш жойларидан навбатдаги меҳнат отпускаларини олишиб, яна турар жойларига яқин ана шу бригада даласига чиқдилар. Улар ҳозиргача бригада хирмонига 10 тоннадан зиёд пахта тўкишга муваффақ бўлишди.

Зокиржон Каримов ва унинг турмуш ўртоғи Муаззамхон Каримова ҳамда оиланинг яна икки аъзоси ўзаро ҳамкорликда ҳар куни 400—420 килограммгача «оқ олтин» теришга эришмоқдалар.

М. РАИМЖОНОВ,
Андижон район «Коммунизм тонги» газетасининг масъул секретари.

ҲАМКОРЛАР

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент давлат медицина институтининг студентлари Жиззах область Пахтакор районидаги бир қанча хўжаликларни оталиққа олишган. Улар ҳар йили пахта теримида худди шу хўжаликларга ҳашарга боришади. Бўлажак шифокорлар ҳозирги кунда А. Икромов номли, Кичанов номли, «Самарқанд» совхозларида «оқ олтин» термоқдалар. Мададкор студентлар томонидан терилган пахта 8600 тоннадан ошди.

Факультетлараро социалистик мусобақада санитария-гигиена факультетининг студентлари пешқадамлик қилмоқдалар. Хусусан бешинчи курс студентларидан коммунист Мингбой Ёрбобоев, Ҳайрулло Турсунматов, Саида Ҳошимова, Ғанижон Юсупов, Гўзал Ҳожихонова кабилар бошқаларга ибрат бўлмоқда. Уларнинг ҳар бири 5-6 тоннадан дурдона териб бериш мажбуриятини олишган.

Биринчи ва иккинчи даволаш ҳамда стоматология факультетлари ҳашарчилари ҳам «оқ олтин»нинг сўнгги граммларигача йиғиштириб олиш учун ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар.

С. АҲМЕДОВ,
Тошкент медицина институти студенти.

СТУДЕНТ МЕХАНИК-ҲАЙДОВЧИЛАР

САМАРҚАНД. [«Совет Ўзбекистони» мухбири]. В. В. Куйбишев номидаги Самарқанд қишлоқ хўжалик институти агрономия факультетининг бир группа студентлари қўшимча касб — пахта териш машиналарини бошқаришни эгаллаб, ҳар йили йиғим-теримда актив қатнашмоқдалар. Шу кунларда олий ўқув юртининг 50 студенти Иштихон районидаги «Янгикент» совхозида, «Халқобод», «8 Март», «Октябрь», «Зарафшон» ва Ленин номли колхоз далаларида механик-ҳайдовчилик қилмоқда.

Л. ЭРГАШЕВ.

Республикамиздаги олий ва ўрта махсус билим юртларининг студентлари пахта йиғим-теримида жонбозлик кўрсатишяпти. В. И. Ленин номли Тошкент давлат университетининг студентлари Оқолтин районининг «Партия XXIII съезди» совхозида меҳнат қилишмоқда. Суратда: юридик факультетининг бир гуруҳ студентлари навбатдаги ишларини маслаҳатлашиб олмоқда.

ТОБОРА ҚУРОЛЛАНИШ ЎРНИГА МУЗОКАРАЛАР БОШЛАШ КЕРАК

Жаҳон жамоатчилигининг диққат-эътибори Европага қаратилган. Бу тасодифий бир ҳол эмас. Гап шундаки, Европа қитъасида халқаро муносабатларни янада ривожлантириш ҳақидаги, унинг хавфсизлигини янада мустаҳкамлаш йўллари тўғрисидаги масала шу кунларда тобора жуда кескин тус оляпти. Бутун жаҳоннинг тақдири бу масаланинг қай тариқа ҳал этилишига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Шу масала хусусидаги совет нуқтаи назари ўртоқ Л. И. Брежневнинг 1979 йил 6 октябрда Берлинда сўзлаган нутқида ва унинг 1979 йил 6 ноябрда «Правда» газетаси мухбири саволига берган жавобида, кейинги вақтларда сўзлаган нутқларида батафсил баён қилинган. Ана шу нутқлар теварагида Европадагина эмас, жаҳоннинг бошқа мамлакатларида ҳам кенг мунозара олиб борилаётганлиги бежиз эмас.

Хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган Умумевропа кенгашидан кейин ҳали яқиндагина, 1975 йилда Европада халқаро муносабатлар қандай ривожланажаги тўғрисидаги саволга бериладиган жавоб аён бўлади, деб ўйлаш мумкин эди. Хельсинки кенгаши Якунловчи актида бу муносабатларни тинч-тотув яшашни изчил мустаҳкамлаб бориш ва сиёсий кескинликнинг юмшатилишини ҳарбий соҳадаги кескинликни юмшатиш билан тўлдириш йўлидан бориб ана шу муносабатларнинг ривожланишини таъминлаш учун зарур чораларнинг ҳаммаси баён қилинган эди.

Аммо Европанинг бунга хилоф равишда бошқа йўлдан ривожланишидан манфаатдор бўлган кучлар ўз фаолиятини тобора кучайтириб, аслида ўтмишга, «совуқ уруш» даврига қайтиб боришга эришмоқ учун уйғунлаштирилган тарзда хилма-хил тадбирларни кўрмоқдалар.

Аслини олганда, Европа қитъасининг халқлари икки йўлдан бирини танлаб олишлари керак. Бу йўллар қуйидагилардан иборат: Европа қуролланиш пойгасини янада кучайтириш, кескинликни тобора авж олдириш йўлидан ва бинобарин кескинликнинг юмшатилишига путур етказиш йўлидан борадими ёки Хельсинки принципларини тобора қўлланиш ва чуқурлаштириш йўлидан, яъни қурол-яроғларни қисқартириш, хавфсизликни мустаҳкамлаш ва тинч ҳамкорликни ривожлантириш йўлидан борадими? Қўшма Штатлардаги агрессив доиралар ва НАТО раҳбарлари биринчи йўлни Европа халқларига мажбуран қабул қилдиришга уринмоқдалар. Совет Иттифоқи, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари, Ғарбий Европа афкор оммасининг ғоят кенг доиралари иккинчи йўлни қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқдалар. Ғарбий Европа давлатларининг бир қанча ҳукуматлари ана шу иккинчи йўлни қўллаб-қувватламоқдалар. Атлантика лагерининг ўзида ҳам қуролланиш пойгаси гирдобига ғарқ бўлишни истамаётган кучлар бор.

* * *

Ўртоқ Л. И. Брежнев қитъамизда тинч муносабатларни янада ривожлантиришга доир таклифларни Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар номидан илгари сурди. Бу таклифларни **Европада тинчликни мустаҳкамлаш** программаси, деб айтиш мумкин. Хўш, бу программанинг асосий хусусиятлари нимадан иборат?

Социалистик ҳамдўстлик бутун Европа халқларига таклиф этаётган программанинг **асосий моддаси кескинликнинг юмшатилишини давом эттириш ва чуқурлаштириб бориш ҳамда уни ҳарбий соҳадаги кескинликни юмшатиш билан тўлдириш** зарурлигидан иборат. Бошқача қилиб айтганда, Совет Иттифоқи ва унинг иттифоқчилари кутилган мақсад сари — Европада мустаҳкам тинчлик ўрнатиш сари анча олға силжиш имконини берган йўлни қитъадаги барча халқлар билан, АҚШ ва Канада халқлари билан биргаликда давом эттиришга тайёрдирлар. Шу билан бирга ҳозирги реал шароитларда СССР **шу куннинг вазифаларига мос бўлиб тушадиган янги тадбирлар** кўришни таклиф этади, янги таклифларни илгари суради.

Европадаги тинчликни мустаҳкамлаш социалистик программасининг асосий хусусияти шундан иборатки, бу программа **қитъамизда ҳарбий кескинликни юмшатишнинг барча асосий жиҳатларини** — ядро қуролларини, оддий қурол-яроғларни қисқартириш ва ўзаро ишонч тадбирларини ўз ичига олади. Таклиф этилган тадбирлар комплексининг амалга оширилиши Европадаги барча мамлакатларнинг ҳарбий хавфсизлигини амалий тарзда мустаҳкамлашдан, улар ўртасидаги муносабатларда бир-бирига ишончни оширишдан далолат берган бўлур эди.

Бу программанинг **биринчи муҳим** қисми шундан иборатки, **у Европа диёрида ядро қуролининг сонини қисқартиришга олиб борадиган ҳақиқий йўлни кўрсатиб беради.**

Дарҳақиқат, СССР партия-ҳукумат делегациясининг ГДРга қилган расмий дўстона визити якунлари тўғрисидаги қўшма ахборотда таъкидлаб ўтилганидек, «Совет Иттифоқи эзгу ният нишонаси сифатида, СССРнинг Ғарбий районларида жойлаштирилган ўртача олисликдаги ядро воситалари сонини ҳозирги даражасига нисбатан бир томонлама қисқартиришга тайёрдир. Бунинг учун ўртача олисликдаги ядро воситалари Ғарбий Европада қўшимча равишда жойлаштирилмаслиги шарт. Шу тариқа, **Совет давлати** қуролланиш пойгасининг тағин ҳам авж олдирилишига йўл қўймаслик учун **ҳарбий-сиёсий жиҳатдан катта аҳамиятга молик** бўлган ишни бажаришга тайёр эканлигини билдиради. Биз ҳарбий тайёргарлик даражасини пасайтиришни бир мақсад сифатида шунчаки эълон қилаётганимиз йўқ. Бу мақсадга эришмоқ учун салмоқли ҳисса қўшишга ҳам тайёрмиз.

Айни вақтда Совет давлати **Европада жойлаштирилган ўртача олисликдаги ядро воситаларини қисқартириш хусусида дарҳол** музокаралар бошлашни таклиф этади. Ўртоқ Л. И. Брежнев «Правда» газетаси мухбирининг саволига берган жавобида шуни очиқ-равшан айтди.

СССР ва АҚШнинг ядро қуролини элтадиган кемаларини Ўрта денгиздан олиб чиқиб кетиш тўғрисида илгари қилинган таклифлар ўз кучини сақлаб қолади, албатта. Совет Иттифоқи президент У. Кекконеннинг Шимолий Европани ядросиз зонага айлантириш тўғрисида илгари сурган таклифини қўллаб-қувватлаётганлигини тасдиқлайди.

Европа учун тинчлик программамизнинг **иккинчи қисми** шундан иборатки, Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатларнинг Умумевропа кенгашида иштирок қилган барча давлатларга ядро қуролини, шунингдек ядросиз қуролни бир-бирига қарши биринчи бўлиб ишлатишдан воз кечиш ҳақида қилган таклифи ҳозирги пайтда ҳам тўла равишда ўз кучини сақлаб қолади. **Совет Иттифоқи ядро қуролини ишлаб чиқариш ва сотиб олишдан воз кечадиган ҳамда ўз территориясида бундай қуролга эга бўлмаган давлатларга қарши ядро қуролини ҳеч қачон ишлатмаслигини аниқ-равшан айтди.** Ўртоқ Л. И. Брежнев шу йил 6 ноябрда таъкидлаб ўтганидек, «Биз тегишли мажбуриятни ҳар бир манфаатдор давлат билан тузишга тайёрмиз».

Европа учун тинчлик программасининг **учинчи қисми** одатдаги қурол-яроғларни қисқартиришга тааллуқлидир. Маълумки, **Совет Иттифоқи** (ГДР раҳбарлари билан тузилган битимга мувофиқ ва Варшава Шартномасининг бошқа иштирокчилари билан маслаҳатлашиб олингандан кейин) **Марказий Европадаги совет қўшинлари сонини бир томонлама қисқартириш тўғрисида қарор қилди.** Бунда гап 20 мингтагача совет ҳарбий хизматчиларини, бир минг танкни, шунингдек бошқа ҳарбий техниканинг муайян миқдорини 12 ой мобайнида ГДР территориясидан Совет Иттифоқи территориясига олиб келиш тўғрисида боряпти.

Совет давлати ва унинг иттифоқчиларининг ана шу тадбири Венада олиб борилаётган музокаралар учун ҳам реал омилдир. Ғарб давлатларининг айби билан бу музокаралар боши берк кўчага кириб қолди.

Ниҳоят, ана шу программанинг **тўртинчи қисми** шундан иборатки, СССР ва унинг иттифоқчилари ишончни мустаҳкамлашга қаратилган тадбирлар кўришни Ғарб давлатларига таклиф этмоқдалар. Бунда гап ҳарбий машқлар (манёврлар) тўғрисида бир-бирини хабардор қилиш тартиби ҳақида бундай машқларни 40-50 мингдан зиёд кишининг иштироки билан ўтказишдан ўзаро воз кечиш ҳақида, ҳарбий машқлар хусусидагина эмас, балки 20 минг кишидан зиёд қуруқликдаги қўшинларнинг бир жойдан иккинчи жойга кўчирилиши тўғрисида ҳам бир-бирига барвақт хабар бериш ҳақида боряпти.

Социалистик мамлакатларнинг йирик ҳарбий-ҳаво машқлари, ҳарбий-денгиз маневрлари ва шу сингарилардан хабардор қилишга тааллуқли бўлган ва илгари қилинган бошқа таклифлар ҳам ўз кучини сақлаб қолади.

Ўзаро ишонч тадбирларини кенгайтириш тўғрисидаги таклифларнинг амалга оширилиши Европада кескинликни юмшатишга ва уруш хавфини камайтиришга ёрдам берган бўлур эди.

Бизнинг таклифларимиз шулардан иборат. Ана шу таклифлар бу ўринда жамлаб кўрсатиб берилди. Бунинг боиси шуки, Ғарб пропагандаси бу таклифларни кўпинча бузиб талқин қилмоқда, бу таклифларнинг баъзи қисмлари эса умуман тилга олинмаётир. Ваҳоланки, бунда гап ҳозирги кун учун ҳам, келажак учун ҳам принципиал сиёсий аҳамиятга молик бўлган ғоялар комплекси тўғрисида боряпти.

Совет таклифларининг амалга оширилиши Совет Иттифоқига ёки бошқа бирон социалистик мамлакатга ҳеч қандай бир томонлама наф келтирмаган бўлур эди. **Қитъадаги барча мамлакатлар ана шу таклифларнинг амалга оширилишидан ютиб чиққан бўлур** эди.

Биз масалага шундай ёндашиш мавжуд реал ҳолатга мос бўлиб тушишига аминмиз. Бундай реал ҳолат шундан иборатки, Европада хавфсизлик яхлит бир нарсадир. Ана шу ғоя Хельсинки ҳужжатларига асос қилиб олинганлигини айтиб ўтиш керак. Совет Иттифоқи бу ғояни моддийлаштириш, тўла-тўкис амалга ошириш тарафдоридир.

Америка Қўшма Штатларига келганда шуни айтиш керакки, таклифларимизнинг амалга оширилиши унга ҳам ҳеч қандай зиён етказмаган бўлур эди. Европа қитъасидаги халқлар каби Америка халқи ҳам Европада кескинликнинг юмшатилишини мустаҳкамлашдан наф кўрган бўлур эди.

* * *

Қўшма Штатлар ва НАТО Европа халқларига нималарни таклиф этмоқдалар? Улар ҳам тинчликни мустаҳкамлаш, кескинликнинг юмшатилишини давом эттириш зарур эканлиги ҳақида гапирмоқдалар. Ҳатто қурол-яроғларни қисқартириш зарур, демоқдалар. Аммо буларнинг ҳаммаси қуруқ гапдан иборат. Амалда эса гап Ғарбий Европа мамлакатлари юқорида айтиб ўтилган мақсадларга гўё эришмоқ учун ҳозирги пайтда Американинг сифат жиҳатидан янги ядро қуролини ўз территориясида жойлаштиришга рози бўлишлари тўғрисида боряпти. Бунда гап ўртача олисликдаги ядро қуролини элтиб берувчи тахминан 600 восита тўғрисида боряпти.

Ғарбда ана шу қуролни Европа диёрида жойлаштириш планларига нималарни баҳона қилиб кўрсатмоқдалар? Таклиф этилаётган тадбирларни қўллаб-қувватлаш позициясида турган Ғарб сиёсатдонлари бу саволга жавоб қайтариб, одатда Совет Иттифоқи кейинги йилларда Европада ўртача олисликдаги ядро воситаларини гўё «ҳаддан ташқари кўпайтириб юборганлиги» туфайли ҳам шундай қилиш зарурати туғилди, деб гап сотадилар. Аммо Америка — НАТО планларига асос қилиб олинган важлар ҳақиқий ҳолатга тамомила зиддир.

Ҳақиқат қуйидагилардан иборат. Хельсинки кенгашидан кейин Совет Иттифоқи ва унинг иттифоқчилари Финляндия пойтахтида тузилган аҳдномаларни изчил амалга ошириш учун зарур бўлган ҳамма ишни қилдилар. Бу гап ҳарбий кескинликни юшатиш масалаларига ҳам тааллуқли эди. Кейинги йилларда Совет Иттифоқида мудофаа соҳасида кўрилган тадбирларнинг ҳаммаси Хельсинки руҳига мутлақо зид эмас. Бу тадбирлар қуйидаги вазиятни ҳисобга олиб, амалга оширилди: СССР билан АҚШ ўртасида, шунингдек Варшава Шартномаси билан НАТО ўртасида кучларнинг тахминан бир-бирига тўғри келган мувозанати ҳозирги халқаро тараққиётнинг негизи, кескинликни юмшатишнинг муҳим негизидир. Ўртоқ Л. И. Брежнев шу йил 6 октябрда Берлинда сўзлаган нутқида кейинги ўн йил ичида Совет Иттифоқининг Европа қисми территориясида ўртача олисликдаги ядро қуролини ташувчи воситалар ёнига битта ҳам ракета, битта ҳам самолёт қўшилгани йўқ, деб таъкидлаб ўтди. Аксинча, ўртача олисликдаги ракеталарни учириш қурилмалари миқдори ҳам, шунингдек мазкур ракеталарнинг ядро зарядлари қуввати ҳам ҳатто бирмунча камайтирилди. Ўртача бомбардимончи самолётлар миқдори ҳам қисқартирилди. Бошқа давлатларнинг территорияларида эса Совет Иттифоқи бундай воситаларни умуман жойлаштирмайди. Неча йилдирки, биз Марказий Европада жойлаштирилган ўз қўшинларимизнинг сонини ҳам кўпайтираётганимиз йўқ.

Ғарбда одатда «СС-20» деб аталган совет ракеталари тўғрисида кўп шовқин-сурон кўтарилди. Бу ракеталар эски типда бўлган ўртача олисликдаги ракеталар бажарадиган вазифаларни ўташ учун мўлжалланган қуролдир. Бу қурол ана шу ракеталарнинг ўрнини босади. Биз бу тўғрида ўзимизнинг нуфузли гапларимизни айтганмиз. Европада НАТО мамлакатлари территориясида Американинг олдинги марраларида жойлаштирилган ядро воситаларининг кўплиги, шунингдек Буюк Британия ва Франция қуролининг Совет Иттифоқи территориясига етиб бора оладиган тегишли системалари мавжуд эканлиги ўртача олисликдаги ракеталаримизни жойлаштиришни тақозо этди.

НАТО мамлакатларининг раҳбарлари ўртача олисликдаги қурол тўғрисида музокаралар олиб боришни истаётганликларини кўп марта айтдилар. Совет Иттифоқи ўтмишда бир неча марта — СКЧ-1 тўғрисидаги музокаралар бошланган чоғда ҳам СКЧ-2 — тўғрисидаги музокаралар вақтида ҳам АҚШга олдинги марраларда жойлаштирилган воситалар ва тегишли совет қуроли тўғрисидаги масалани ҳал қилишни таклиф этди. Аммо музокараларда қатнашувчи шерикларимиз бу таклифларни қўллаб-қувватламадилар. Биз қурол-яроғларнинг ана шу категориялари хусусида ҳам дарҳол музокаралар бошлашни таклиф этаётган ҳозирги пайтда ҳам Ғарб давлатларининг раҳбарлари ана шу таклифга жавоб беришдан ҳар қандай йўллар билан бўйин товламоқдалар.

Аҳвол ана шундай. Совет томонининг ҳатти-ҳаракатлари Америка Қўшма Штатларининг Ғарбий Европада қурол-яроғларнинг сифат жиҳатидан янги турларини жойлаштиришини асло оқлай олмайди, шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, Ғарб арбоблари (шу жумладан президент Картер, НАТОнинг бош секретари Лунс ва бошқалар ҳам) Европада ҳарбий кучларнинг тахминан бир-бирига тўғри келадиган мувозанати мавжуд эканлигини тан олмоқдалар, улар кейинги ойлар мобайнида буни яна бир марта тасдиқладилар.

Шундай «тафсилот»ни эслатиб ўтиш ҳам ўринлидир, деб ўйлаймиз. Ғарб Европадаги совет қурол-яроғлари ҳусусида бунчалик ташвиш тортар экан, қитъанинг Марказий қисмида қурол-яроғлар даражасини Вена музокаралари даврида бир миқдорда сақлаб қолиш ҳақида бир вақтлар қилган таклифимизга эътибор бермаганлигининг сабаби нима? Бу саволга бериладиган жавоб шундан иборат бўлса керак. НАТО раҳбарларини ва аввало АҚШ раҳбарларини Европа диёрида қурол-яроғларни қисқартиришдан кўра Америка ядровий кучларини кўпайтириш амалда кўпроқ қизиқтираётир. Маълумки, НАТОнинг Европадаги ядро потенциалини модернизация қилиш тўғрисидаги қарор 1975 йилда, Совет Иттифоқининг Европа районларида «СС-20» ракеталарининг биронтаси ҳам жойлаштирилмаган бир пайтда қабул қилинган эди (ГФР мудофаа министри Г. Апель шу йил 2 февралда шу ҳақда гапирган эди).

Кейинги 10 йил мобайнида Ғарб давлатлари Европадаги ўз қурол-яроғлари, шу жумладан Совет Иттифоқи территориясига етиб бора оладиган қурол-яроғлари сонини кўпайтириш ва такомиллаштириш учун кўп иш қилдилар. Шу давр ичида Ғарбий Европа диёрида ядровий қалпоқли зарядлар сони икки баравар ортди, АҚШ авиацияси модернизация қилинди. Бу авиация ана шу зарядларни мўлжалга (шу жумладан, СССР территориясига) элтиб бера олади. Европа территориясида Америка қўшинларининг сони ҳам кўпайди. Эндиликда эса Қўшма Штатлар Американинг яна олти дивизияси учун запас вужудга келтириш мақсадида қурол-яроғ ва ҳарбий анжомларни Европа мамлакатларига қўшимча равишда етказиб бермоқда. Совет Иттифоқи эмас, АҚШ ва Ғарбдаги бошқа давлатлар қитъада кучлар нисбатини буза оладиган тадбирларни кўришди.

Эндиликда эса ҳозиргача Европада жойлаштирилган қурол-яроғлар ёнига яна АҚШнинг салкам 600 та янги ядро ракеталарини қўшиш зўр бериб таклиф қилинмоқда. Жавоб тариқасида бериладиган ядро зарбаси хавфини талайгина даражада Ғарбий Европа территориясига қаратиб, бу зарба хавфини океан орти территорияларидан ҳоли қилиш йўлидаги интилиш яққол кўриниб турибди. Бундай тадбирдан юзага келиши мумкин бўлган хавф-хатар жуда катта. Бу хавф-хатарни камайтириб кўрсатишга уриниш афкор оммани алдаш, ишларнинг ҳақиқий аҳволини ундан яшириш демакдир. Гап қандайдир «принцип жиҳатидан ҳал этиш» тўғрисида эмас, шундан кейин музокаралар бошланиши керак, балки Америка қуролининг янги системаларини Ғарбий Европада жойлаштириш тўғрисида бормоқда. Яқинда АҚШ мудофаа министри Г. Браун шу ҳақда рўй-рост гапирди. Унинг сўзларига кўра, «Америка конгресси ана шу системалар жойлаштирилишини билмас экан, улар учун маблағ ажратишга ҳеч қачон рози бўлмайди».

НАТО режаларини бажариш ҳақиқатда нимани билдирган бўлур эди?

Даставвал **у Европада қуролланиш пойгаси яна кучайтирилганлигини** билдиради. Ахир шу нарса равшанки, Англия, ГФР, Италия, Бельгия, Голландия территорияларида ядро зарядли бир неча юзта ғоят замонавий ракеталарнинг пайдо бўлиши қитъадаги стратегик вазиятни НАТО блоки фойдасига ўзгартирган бўлур эди. Совет Иттифоқи ва унинг иттифоқчилари бунга бефарқ қарай олмасликлари, жавоб чоралари кўришга тўғри келиши тушунарли. Бунинг натижасида Европа халқлари ўз хоҳиш-иродаларига зид ўлароқ тобора кўпроқ ажал уруғини сочувчи қурол турларини ишлаб чиқариш ишидаги янги мусобақага тортилган бўлур эдилар.

АҚШ ва НАТО режаларининг амалга оширилиши **Европадаги барча мамлакатларнинг, ҳамма халқларнинг** манфаатларига зарар етказади. Қитъа халқлари олдида тинчлик соҳасидаги ғоят кўп муҳим вазифалар турган ана шу вазифаларни ҳал этиш катта-катта маблағларни талаб этаётган ҳозирги шароитларда бу режалар айниқса катта зарар етказади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, Америка билан НАТОнинг ҳозирги режаларидан кузатилган мақсад «кучларнинг Европада вужудга келган мувозанатини бузишдан, НАТО блокининг ҳарбий устунлигини таъминлаб олишга уринишдан» иборатдир. Бироқ Европада вужудга келган кучлар нисбатини бузишга уриниш — **кескинликни юмшатиш жараёни негизининг ўзини кўпориш** демакдир. Хўш, бундан ким ютиши мумкин? Бундан Европани ўз мақсадларига эришиш йўлидаги кураш майдонига айлантиришга ҳаракат қилаётган, Европа халқларининг тақдирини хавф остида қолдираётганликлари билан ҳисоблашмаётган кучларгина ютиши мумкин.

Буни Европадагина эмас, шунингдек Америкадаги соғлом фикр юритувчи сиёсатдонлар ҳам тушунишмоқда. Чунончи, АҚШ демократик партиясининг таниқли арбоби сенатор Макговерн бир неча кун муқаддам бундай деди: «Бизнинг Европадаги дўстларимиз баъзи бир доираларнинг маслаҳатларига эргашмай янги тактик ядро қуролларининг ўз территорияларида жойлаштирилишига розилик беришга шошилмайдилар, деб умид қиламан. Бунга розилик бериш Европада қурол-яроғларни ўзаро қисқартириш имконияти йўқолишини билдирган бўлур эди. Совет Иттифоқининг намояндалари кейинги вақтларда Шарқий Европадаги ўз қўшинлари ва танклари сонини қисқартиришга қаратилган ташаббусларни ўртага қўйдилар. Улар ўртача олисликдаги ракеталарнинг сонини қисқартириш мумкинлигини айтдилар. Ана шу ташаббусларга эътибор билан баҳо берилиши керак. Биз бу ташаббусларни янги тактик қурол-яроғларни ўйламай-нетмай кўпайтириш йўли билан эътиборсиз қолдирмай, балки ўз жавобимизни музокаралар столига қўйишимиз керак».

Ниҳоят, НАТО режалари — Хельсинки йўлига мутлақо зиддир. НАТО таклиф этаётган тадбирлар, ўртоқ Л. И. Брежнев уқтириб ўтганидек, Европадаги вазиятни кескинлаштирган ва умуман халқаро муҳитни кўп даражада заҳарлаган бўлур эди. Бу ҳол Европа ичидаги ҳамкорликни ривожлантиришга муқаррар таъсир ўтказган бўлур эди. Хўш, ишнинг бундай йўналишидан ким наф кўрган бўлур эди? Албатта, Европа халқларининг наф кўрмаслиги равшан!

Ҳозир НАТО доираларида гўё шу ташкилот кенгаши сессиясининг янги ракеталар ишлаб чиқариш тўғрисида қабул қилган қарори СССР билан музокаралар олиб бориш учун «жуда яхши шарт-шароитлар» вужудга келтиради, деган ғоя зўр бериб тиқиштирилмоқда. Бу ғоянинг бемаънилиги яққол кўриниб турибди.

Дарҳақиқат, бу ғоянинг авторлари СССР билан «зўравонлик позициясида туриб» гаплашиш билан муваффақиятга эриша оламиз деб ҳисоблаётган бўлсалар, бу — жуда қўпол хато. Бизнинг мамлакатимиз бирон бир томоннинг тазйиқига ҳеч қачон йўл қўйган эмас ва йўл қўймайди.

Энг оддий мантиқ ҳам «аввал тўлиқ қуролланиб, сўнгра қуролсизланиш керак» деган ғоянинг бемаънилигини кўрсатиб турибди. Дарҳақиқат, қурол-яроғларни позицияларда жойлаштирмоқчи эмас эканлар, у ҳолда ана шу қуролларни ишлаб чиқаришнинг нима кераги бор? Ёки Европадан қуролларни олиб чиқиб кетиш тўғрисида кейинчалик шартлашиб олмоқ учун бу ерга қандайдир қуролларни олиб келишнинг нима ҳожати бор? Соф виждонли сиёсатдонларнинг ва ҳатто холис ниятли кишиларнинг биронтаси ҳам бундай ёндашувга рози бўла олмайдилар.

Тинчлик иши учун ўз масъулиятини англаётган кишилар ўртоқ Л. И. Брежнев «Правда» газетаси мухбирининг саволига берган жавобида баён этган фикрга қўшилмаслиги мумкин эмас: **вазиятни мураккаблаштира оладиган, ижобий натижаларга эришишга халақит берадиган ҳаракатларга шошма-шошарлик билан йўл қўймасликка эришиш ҳозир ғоят муҳимдир.**

Совет Иттифоқининг янги тинчлик ташаббуслари ҳамда унинг Европа халқлари тинчлиги ва хавфсизлиги учун шу қадар катта аҳамиятга эга бўлган масалалар юзасидан музокаралар бошлаш тўғрисидаги таклифи дунёда кенг кўламда қўллаб-қувватланди. Турли йўналишлардаги кўпгина сиёсий партиялар, жаҳондаги бир қанча мамлакатларнинг касаба союз ва жамоат ташкилотлари, давлат арбоблари, сиёсий арбоблари ана шу ташаббуслар ва таклиф тўғрисида ижобий фикр билдирдилар. Бу ўз-ўзидан равшан, чунки СССРнинг позицияси халқ оммасининг ҳаётий манфаатларини, унинг ядро уруши бошланишига йўл қўймаслик муддаосини ифода этади.

* * *

Шундай қилиб, ҳаракат қилиш керак бўлади, ҳозирги шароитларда эса, бизнинг фикримизча, фақат бир йўналишда ҳаракат қилиш мумкин ва лозим: қуролланиш пойгасини тўхтатиш йўлида сўзда эмас, балки амалда қадамлар қўйиш, Европа диёрида ҳеч қачон уруш чиқмаслиги учун биргаликда ҳаракат қилиш керак.

Ўртоқ Л. И. Брежнев совет халқининг хоҳиш-иродасини ифода этиб, шу йил 7 ноябрда бундай деди: «Ҳозирги вақтда халқаро вазият шундан иборатки, у тинчлик ва қуролсизланиш тўғрисида умумий гапларни эмас, балки қуролланиш пойгасини жиловлаш, халқлар ўртасида, давлатлар ўртасида бир-бирига ишончни мустаҳкамлаш соҳасида реал қадамлар қўйилишини талаб қилади. Халқлар ҳукуматлар, партиялар, давлат ва жамоат арбобларининг сиёсатига, уларнинг худди мана шу мақсадларга яқинлаштирувчи конкрет ишларига қараб баҳо беради.

Совет Иттифоқига келганда шуни айтиш керакки, у қардош социализм мамлакатлари билан биргаликда тинчликни мустаҳкамлаш ишига ўзининг катта ҳиссасини қўшиб келмоқда ва бундан кейин ҳам ҳисса қўшаверади. Бошқа давлатлар ҳам худди шундай иш тутган тақдирда, биз янги конструктив музокаралар олиб боришга ва янги амалий ишларга тайёрмиз».

Совет Иттифоқининг Европада қурол-яроғларни қисқартириш тўғрисидаги таклифларининг амалга оширилиши кескинликни юмшатишни мустаҳкамлаш ва ялпи тинчлик йўлидаги катта ва муҳим қадам бўлади.

(«ПРАВДА», 17 ноябрь).

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ВАЗИЯТ КЕСКИНЛАШМОҚДА

Шу ҳафта ичи Эрондаги воқеаларнинг ривожи, Америкада чиқадиган «Вашингтон пост» газетасининг ёзишига кўра, мудҳиш тус олди. Эрон студентлари Теҳрондаги Америка элчихонасини ишғол этганларидан сўнг Эрон революциясига қарши қўпорувчилик фаолиятининг янги-янги фактлари очилди. Элчихонада қўлга туширилган стационар ва ихчам радиостанциялар, пинҳона эшитиб олувчи қурилмалар, махфий ёзув воситалари, Эрон айрим районларининг оператив карталари, қурол ва ўқ-дорилар телевидение орқали кўрсатилди.

Шу муносабат билан Эрон ташқи ишлар министри вазифасини ижро этувчи Бани Садр Теҳрондаги АҚШ элчихонасининг фаолияти одатдаги дипломатик практика билан ҳеч бир яқинлик жойи бўлмаган, деб таъкидлади. Элчихона жосуслик марказига айлантирилган. Эрондаги қонли воқеаларда АҚШнинг қўли равшан кўриниб турибди, АҚШ бир ховуч миллий жиноятчиларга суяниб Эрон экономикасини фалокат ёқасига келтириб қўйди, деди у.

Эрон маъмурлари АҚШ элчихонасининг бундай фаолиятига қарши норозилик билдирган ҳолда Қўшма Штатлардан Нью-Йоркда паноҳ топган собиқ шоҳни ушлаб беришни ҳамда шоҳ талаган бойликлар Эронга қайтарилишини ҳам талаб қилдилар. АҚШнинг БМТ ҳузуридаги собиқ вакили Э. Янг шу хусусда бундай деди: шоҳ минг-минглаб кишиларнинг ҳалок бўлишига шахсан айбдор. Бундан ташқари, у мамлакатдан қочиб кетиш олдидан давлат хазинасидан 5—6 миллиард долларни ўғирлади. Шунинг учун ҳам Эрон халқи шоҳни қилган ёвузликлари учун судга бериш мақсадида унинг АҚШдан чиқариб юборилишини талаб қилаётганлиги тўғридир.

Аммо АҚШ ҳукумати Эроннинг талабларини қондиришдан қатъиян бош тортди ва элчихонани ишғол этишда қўлга олинган Америка дипломатлари ва бошқа ходимлар озод этилишини талаб қилиб Эронга тазйиқ кўрсатиш учун бир қанча чоралар кўрди.

Аввало АҚШ Америка аэродромларида Эрон авиакомпаниясининг самолётларига ва Америка портларида Эрон кемаларига хизмат кўрсатишни тақиқлаб қўйди. Сўнгра Оқ уй Эрон нефтини сотиб олиш тўхтатилганлигини ҳамда Эроннинг Америка банклари ва бу банкларнинг чет эллардаги бўлимларидаги ҳамма пулларини ушлаб турилажагини эълон қилди.

АҚШ ҳарбий-денгиз кучларининг еттита кемаси ва Англиянинг 10 та жанговар кемаси билан биргаликда ўтказиладиган «ҳарбий денгиз машқларида қатнашиш» учун «Мидуэй» авианосеци Эроннинг соҳилларига юборилди. Шу билан бир вақтда Техас штатидаги Форт-Худ ҳарбий базасида «тез ҳаракат корпуси» деб аталмиш составга тааллуқли махсус группанинг «шошилинч сафарбарликка ҳозирлигини текширувчи» машқлар ўтказилмоқда.

Воқеаларнинг бундай бўлиб кетиши Америка жамоатчилигини, шунингдек кенг халқаро жамоатчиликни ташвишлантирмоқда. «Вашингтон пост» АҚШнинг иқтисодий ва дипломатик тазйиқи кучайиши давом этаётган асаб уруши ўтига мой қуяди, деб хавфсирайди. Францияда чиқадиган «Матен» газетаси Эрон пулларини ушлаб туриш тўғрисидаги қарор Ғарб валюта молия бозорларида ёмон оқибатлар келтириб чиқариши мумкин, деб огоҳлантиради. Франциянинг бошқа бир «Паризьен либере» газетаси можарога АҚШнинг қуролли аралашиш имконияти ҳам бўлиши мумкин, Арабистон денгизидаги ҳарбий машқлар бежиз эмас, деб таъкидлайди.

Эрон бўлса айтганида қаттиқ турибди. Ислом инқилобий кенгашининг аъзоси С. Готбзода Вашингтоннинг сўнгги «чоралари» хусусида гапириб, «Эрон халқининг империализмга қарши курашни давом эттириш аҳду паймонини ҳеч нарса букишга қодир эмас», деди.

ХАТАРЛИ ҚАДАМ

Голландия пойтахти — Гаагада Ғарбий Европани Американинг ўртача радиусда ҳаракат қиладиган ядро ракеталарини учириш майдонига айлантириш йўлида хатарли қадам қўйилди. Шу ҳафта ичи бу ерда НАТОнинг ядро қуролини планлаштириш группаси сессияси қаттиқ маҳфийлик вазиятида ўтди. Шу блокка аъзо бўлган 11 мамлакатнинг ҳарбий министрлари Ғарбий Европанинг бир қанча мамлакатларида 108 та «Першинг-2» ракетасини ва 464 та ерга ўрнатиладиган қанотли ракетани жойлаштириш режасини кўриб чиқиш учун солдатларнинг кучайтирилган муҳофазаси остида армия казармаларига бекиниб олдилар. Бу режа НАТО кенгашининг декабрь сессиясига ҳавола этилиши лозим.

НАТО министрлари казармаларнинг қалин деворлари орасига, солдатларнинг найзалари паноҳига яширинганларининг сабаби шуки, улар Европа қитъасини Пентагоннинг ракета-ядро майдонига айлантиришга қарши қаттиқ ҳаракат қилаётган ўз мамлакатларининг жамоатчилигидан қўрқадилар. Голландия мудофаа министри В. Схолтен Совет Иттифоқи билан жумладан, Европадаги ядро қуроли тўғрисида музокаралар бошланиб, шу музокаралар натижа бергунча Американинг ядро ракеталарини жойлаштириш тўғрисида қарор қабул қилишдан воз кечишни таклиф этганлиги ғоят диққатга сазовордир. Лондонда чиқадиган «Дейли телеграф» газетасининг хабар қилишича, Дания, Норвегия, ва Бельгия вакиллари «Голландия министри нутқининг бир қанча жиҳатларига хайрихоҳлик билан қарадилар». Шундай бўлишига қарамай, сессияда ракета-ядро қуроллари билан қуролланиш янги даврасининг асосий ҳимоячилари — АҚШ мудофаа министри Г. Браун, Англия мудофаа министри Ф. Пим ва ГФР мудофаа министри Г. Апель ишбошилик қилдилар. Уларнинг ташаббуси ва тазйиқи билан сессия ахборотига «НАТО ҳарбий ҳаракатлари театридаги ядро кучларини модернизациялаш зарурлиги» тўғрисидаги қоида киритилди.

Франциядаги «Эко» газетаси Гаагада қабул этилган қарорни шарҳлаб, милитаристларнинг хатарли қадамни оқлаш учун «совет ҳарбий устунлиги» деган ҳавои баҳоналарни важ қилиб кўрсатганликларини мутлақо уйдирма бир нарса деб, чиппакка чиқарди. Америка ракеталари Ғарбий Европани ҳимоя қилмайди, балки хавф остига қўяди, деб таъкидлайди газета. Газета «мана шуларнинг ҳаммаси кимга наф келтиради» деган саволни ўртага қўйиб, Ғарбий Европага Американинг янги ракеталарини тиқиштиришдан аввало Америка монополиялари манфаатдор, деган хулосага келади.

Дарҳақиқат, АҚШдаги ҳарбий-саноат комплексининг «Макдонелл дуглас», «Женерал дайнэмикс», «Боинг», «Рокуэлл» сингари ва бошқа корчалонлари «Европанинг стратегик қуроли» деб аталган қуролни яратиш ва ишлаб чиқариш натижасида ўз ҳамёнларига қанча миллиард доллар тушажагини ҳозирнинг ўзидаёқ ҳисоблай бошладилар. Америка матбуотининг чамасига кўра, бунинг учун солиқ тўловчилар камида 5 миллиард доллар беришлари керак бўлади. Бундан ташқари Пентагондагилар келгусида ядро можароси чиққан тақдирда АҚШ жавоб зарбасини ўзидан чалғитишга ва уни Ғарбий Европага ўтказиб юборишга ҳам умид боғламоқдалар.

Ғарбий Европа халқлари ўзларининг бошига ҳалокат келтирадиган истиқболни рад этиб, Совет Иттифоқининг сўнгги тинчлик ташаббусларига ижобий баҳо беришларини ўз ҳукуматларидан талаб қилмоқдалар.

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

ДЕМОГРАФИЯ

ПРОБЛЕМАЛАРИГА БАҒИШЛАНАДИ

Тошкентда БМТ демограф экспертлари ва стипендиатларининг «Совет Ўрта Осиёси республикаларида нуфуз ва уларнинг тараққиётини планлаштириш» мавзуида ўқув-ишлаб чиқариш практикаси бошланди.

Машғулотларнинг асосий мақсади — социалистик қурилиш даврида планли халқ хўжалиги шароитида ва туб социал-иқтисодий ўзгаришларга мувофиқ Ўрта Осиё республикаларида аҳоли сонининг кўпайиш қонуниятларини очиб беришдан иборат.

Тингловчилар орасида Осиё, Африка ва Лотин Америкасидаги ўн бешдан кўпроқ ривожланаётган мамлакатларнинг экономика, демография соҳасидаги мутахассислари, статистика муассасаларининг, маъмурий органларнинг, соғлиқни сақлаш муассасаларининг ходимлари бор. Программада таниқли олимлар ва мутахассисларнинг, шунингдек БМТ экспертларининг лекциялари, бир қанча республика план ва маъмурий муассасаларига бориш, мактабгача тарбия, маориф, социал таъминот системалари шу йил бошида ўтказилган аҳоли рўйхати тажрибаси билан танишиш кўзда тутилган.

(ЎзТАГ).

КИТОБ ПРОПАГАНДИСТЛАРИ

Китоб ҳаваскорлари мамлакатимиздаги миллион-миллион китобхонлар учун яхши дўст ва маслаҳатчи бўлиб қолишди. Улар китоб оламининг маънавий бойликларини ҳамманинг мулки қилишни, марксизм-ленинизм ғояларини пропаганда қилишда, сиёсий-илмий, техникавий билимларни оммалаштиришда матбуот сўзининг жуда катта кучидан янада тўлароқ фойдаланишни ўз вазифалари деб биладилар.

Китоб ҳаваскорлари кўнгилли жамиятининг II Бутуниттифоқ съезди илғор тажрибани оммалаштиришнинг чинакам мактаби бўлди. Съезд 16 ноябрь куни Москвадаги Союзлар уйининг Колонна залида ўз ишини тамомлади.

Съезд қабул қилган қарорда жамиятнинг ташкилотчилик ишини такомиллаштиришга, мамлакатнинг китоб бойликларидан фойдаланишни яхшилашга қаратилган амалий тадбирлар белгиланди.

Съезд ишида КПСС Марказий Комитетининг секретари М. В. Зимянин иштирок этди.

Китоб ҳаваскорлари Бутуниттифоқ кўнгилли жамияти марказий правлениесининг пленуми бўлди. Академик Е. М. Жуков правление раиси қилиб сайланди.

(ТАСС).

ПАХТАКОРЛАРГА САВДО ХИЗМАТИ

ХИЗМАТИМИЗ — ҲИММАТИМИЗ

«Савдо хизматимиз — элга ҳимматимиз!» Катта «оқ олтин» карвонининг ҳал қилувчи хирмони уюлаётган бугунги кунда таъминотчиларимиз ана шундай шиорни ўртага ташладилар. Дарвоқе бугун районимизда хирмон ташвишида жавлон ураётган азаматлар сони илгаригидан қарийб икки баробар ошган. Арнасойлик чўлқуварлар сафига Чилонзор ва Бахмал районларидан келган 14 минг мададкор қўшилган. Пахта тераётган қарийб ўттиз минг кишининг ҳеч нарсага зориқмаслиги таъминловчиларимиз зиммасига катта масъулият юкламоқда. Биз ишимизни ана шу талабга яраша ташкил қилдик.

Уч йил муқаддам бутун Арнасой чўлида атиги 4 та савдо точкаси бор эди. Бугун уларнинг сони 50 тага етди. Харидорлар бугун илгариги вагончалар ва мослаштирилган уй-жой биноларида эмас, типовой савдо марказларида харид қилишяпти. Бу биноларда уларга турли кўргазмалар хизмат қилади. Шу боис бўлимимизда товар обороти салмоғи илгаригидан 4 баробар ошди. Ходимларимиз таъминотини яхшилаш, савдо маданиятини ошириш учун барча имкониятларни ишга солмоқдалар. Ноябрь ойи улар учун энг масъулиятли палла бўлади. Биз бу ойда июль ойидагига қараганда 1.5 баробар кўп савдо хизмати кўрсатишимиз керак.

Ҳозир чўлдаги ошхоналарда ўринлар сони 350 тага етказилди. Чўлқуварларнинг кишки дастурхонини ёз нозneъматлари билан таъмин этиш учун хашар йўли билан мева-сабзавот омбори қурдик. Унда 140 тонна нознеъмат сақлаяпмиз. Биз новвойхоналарни кўпайтириш, ҳар бир новвойхонада 2,5 мингтадан нон ёпишга эришишни мўлжаллаяпмиз. Мавжуд беш қабул пункти қошидаги ошхоналарда сут-қатиқ маҳсулотларининг доимий равишда бўлишига эришмоқдамиз. Қурилиш ташкилотлари қошидаги ошхоналар сонини кўпайтириш тадбирларини белгилаётирмиз. Шу йўл билан келаси йилиёқ йиллик товар обороти салмоғи 5 миллион сўмга етказилади.

Ҳозир «Ҳамма нарса далада ишлаётганлар учун» деган шиор ўртага ташланган. Рокоссовский номли совхозда 12 ўринли савдо маркази ишга туширилди. Унда ўнга яқин бўлимлар бор. Тимошенко номли, Ю. Фучик номли совхозларда ҳам шундай савдо марказлари қурилиши ниҳоясига етказилмоқда. Конев номли совхозда эса 6 ўринли магазин қурилади. Фучик номли совхозда Халқаро болалар йили сут ошхонасининг ишга туширилгани ғоят қувонарли иш бўлди. Бу таъминот тармоқларининг иш вақти пахтакорларнинг иш вақтига мослаб қайта тузиб берилди.

Мавсум олдидан тузилган тадбирга кўра автолавкалар иши график асосида ташкил этилган. Улар хўжаликларга ҳар 2-3 кунда бир бориб турадилар. Хўжаликдаги маршрутни эса совхоз раҳбарлари белгилаб беришади.

Таъминотчиларимиз бевосита теримда ҳам ҳиммат кўрсатишяпти. Ҳозиргача районнинг 47 минг тонналик хирмонига қўшган пахтамиз 30 тоннадан ошди. Бу бизнинг республика партия ва ҳукуматининг барча меҳнаткашларга қарата қилган Мурожаатига жавобимиздир. Биз серҳиммат чўлқуварларга ҳиммат билан хизмат қилавергмиз.

Қ. ЖАББОРОВ,
Арнасой райсн ишчилар таъминоти бўлими бошлиғи.

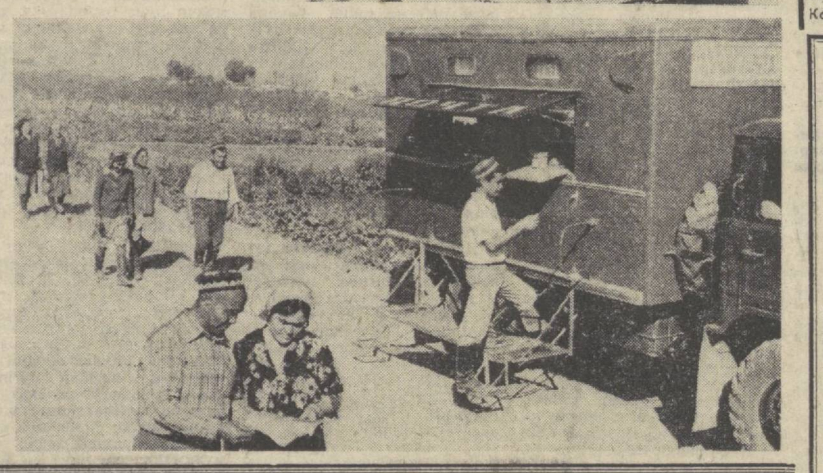

Ўзбекистонда ҳамма пахтакор! 1. Бағдод районидаги «Наво» бадиий ансамбли пахтакорлар ҳузурида концерт бермоқда. 2. Бекобод районидаги «Партия XXV съезди» совхозининг кутубхоначиси И. Халилова 14 йилдан бери знё тарқатмоқда. У дала шийпонида кўчма кутубхона ташкил этган. 3. Бўз район алоқа узели далада ишловчилар учун кўчма алоқа бўлими ташкил этган. Дала гвардиячилари бу ердан газета-журналлар олиб ўқийдилар, ёр-дўстларига хат-хабарлар йўллайдилар.

Т. Ҳамроқулов, Т. Маҳмамов, Р. Ашуров (ЎзТАГ) фотолари.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

АХБОРОТ

ЧЕВАР ТЎҚУВЧИЛАР

Амударё районидаги промкомбинатнинг гилам тўқиш цехи коллективи ўнинчи беш йилликнинг ўтган тўрт йили мобайнида пландаги 5140 квадрат метр ўрнига 6580 квадрат метр гилам тўқиб, планни 128,2 процент бажаришди. Шу йил учун гилам тўқиш юзасидан берилган план ҳам муддатидан олдин адо этилди. Цех коллективи ҳозир 1980 йил ҳисобига гилам тўқиб чиқармоқда.

Жумагул Маткаримова, Ҳалима Қурбонниёзова, Зиёда Қутлимуродова, Қизилгул Нуримбетова каби чевар тўқувчилар смена нормаларини икки ҳиссадан бажариб, ўзаро мусобақада пешқадамлик қилишаётир.

ЯНА БИР БОҒЧА ИШГА ТУШДИ

Задарё районидаги «Наманган» совхози ишчи-хизматчиларининг фарзандлари типовой лойиҳа билан қурилган янги болалар боғчасига қатнай бошлади. Қўрик райондаги яна бир қанча хўжаликларда мактабгача тарбия муассасалари қуриб битказилмоқда. Болалар боғчаларининг ҳар бири юз ўринлидир.

Ҳозир районнинг колхоз ва совхозларида 143 доимий болалар боғча-яслилари ишлаб турибди. Уларда чўлқуварларнинг 5 мингдан ортиқ фарзанди тарбияланмоқда. Бу ерда терим вақтида юздан ортиқ мавсумий мактабгача тарбия муассасалари ҳам барпо этилди.

* * *

Андижон электромеханика техникумида электр машина-ускуналарини ишлатадиган, монтаж ва ремонт қиладиган бирданига учта янги лаборатория барпо этилди. Харьков қурилиш техникумининг коллективи шу лабораторияларни ускуналашга ёрдам берди.

Андижон ва Харьков техникумлари бир қанча йиллардан бери мустаҳкам ҳамкорликда ишлаб келмоқда.

КИТОБСЕВАР ОНА ИБРАТИ

Андижон областидаги Ильичёвка қишлоғида ғалати бир кутубхона очилди. Қишлоқда яшовчи қаҳрамон она Максуда Мамадалиевага қарашли бир ярим мингта китоб барча ҳамқишлоқларнинг мулкига айланди.

Максуда опа, оиладаги жами ўн бир боланинг ҳамма си китобсеварлардир. Қишлоқдаги бошқа китобсеварлар ҳам қаҳрамон онанинг кутубхона ташкил этишига ёрдам беришмоқдалар.

ОЧИҚ ДАРС

ФЕЛЬЕТОН

Шундай қилиб денг, очиқ дарс ўтказишга қарор қилдик. Очиқ дарсда ҳикмат кўп. Аввало, уни ўтказадиган домла пухта тайёргарлик кўради, билмаганларини билиб олишга уринади, кўргазмали қуроллар ва шунга ўхшаш муҳим материалларни ҳозирлайди. Акс ҳолда, дарс тўлақонли чиқмаслиги, тингловчиларни ром этмаслиги мумкин.

Биз ҳам очиқ дарсга имконияти борича пухта тайёргарлик кўришга интилдик. Шояд газетхонларимизни хушнуд эта олсак. Дарсимизда халқ маорифи соҳасида ишлаб туриб, халққа зарар келтириб юрганлар ҳақида сўз боради. Шундай қилиб, очиқ дарсимизни бошлашга ижозат бергайсизлар.

Давлат мулки — халқ мулки, демакдир. Унга кўз олайтирмаслик, исроф қилмаслик ҳам қарз, ҳам фарз эканлиги ҳаммага аён. Бу ҳақда илгарилари ҳам кўп гапирганмиз ва бундан буён ҳам гапириб туришга бурчлимиз. Тошкент шаҳрининг Чилонзор райони мактабларида ёш авлодга таълим-тарбия бериб келаётган азиз устозлар ҳам шундай қилишларига шак-шубҳа йўқ. Лекин улардан баъзилари гап бошқа-ю, иш бошқа қабилида иш тутиб келаётганлари маълум бўлиб қолди. Эшитиб: «Э, аттанг!» — дедик.

Чунончи, 66-мактаб директори А. Мирпўлатовани бунга мисол қилиб кўрсатсаламиз. Опахон эртакларда ҳам учрамайдиган бир иш қилибдилар. Нима бўлибди денг, аллақачон оламдан ўтиб кетган Голумбовская деган бир аёлни фаррошлик штатига расмийлаштириб, номига ойига 70 сўмдан ҳақ ёзиб турибдилар. 1978 йилнинг октябригача марҳумага 1660 сўм «ҳақ тўланибди».

Кунларнинг бирида марҳума Голумбовская директор опанинг тушига кирса бўладими?!

— Ҳой, ноинсоф, мени нега безовта қиляпсан?! — Голумбовская А. Мирпўлатованинг ёқасига тармаша кетибди.

— Мени кечиринг, ҳурматли Елена Петровна! Билмабман! Янглишибман...

А. Мирпўлатова ўз шовқинидан ўзи чўчиб уйғонди. Уй зим-зиё. Ҳайрият, марҳума йўқ эди.

Қўрқинчли туш А. Мирпўлатовага сабоқ бўлди шекилли, марҳума номини маош тўланадиган ҳужжатларга тиркамай қўйди. Нима, бирорта бошқа одамнинг номи топилмай қолибдими?!

Ведомостларда А. И. Черемахина деган ном пайдо бўлди. Умрида бирор марта ҳам 66-мактабга қадам қўймаган бу шахсни фаррош деб расмийлаштириб, бир неча ой давомида унинг номига 885 сўм маош ёзиб юборилди.

Энди 133-мактаб директори ҳурматли Э. Абзалхоновнинг дангалчилигидан сўзлаб берайлик. Бу ўртоқнинг қоровуллик ва фаррошлик штатларидан унумли фойдаланганлиги диққатга сазовордир. Т. Феляева деган студент қизни фаррошлик штатига расмийлаштириб, 1978 йилнинг октябридан шу йилнинг августигача номига 770 сўм маош ёздирди. «Мактабда мен эмас, онам ишлаганлар, иш ҳақини ҳам онам олганлар», — дейди қизалоқ. Қарангки, онажониси ўша кунларда бошқа бир жойда ишлаб турган эди.

Э. Абзалхоновнинг фаолиятига тегишли бундай мисоллар анчагина. Шундан яна биттасини, яъни энг ғаройибини келтириб ўтамиз. Юқорида биз 66-мактаб директори А. Мирпўлатованинг марҳума Голумбовская номига иш ҳақи ёзиб келиб, тушида роса қўрққанини айтиб ўтган эдик. Э. Абзалхонов унга ҳавас қилиб юрган эканми, шу йилнинг 13 июлида 276-сонли буйруқ чиқариб, худди ўша Голумбовскаяни супириб-сидирувчи штатига тиркаб қўйди. Марҳума номига ёзилган 107 сўм маошни Э. Абзалхонов қайси йўл билан унга етказиб берди экан?! Тушига кирса-ю, «Ўликни ҳам тинч қўймайсизларми, инсофсизлар» — деб қувлаб юрса-я, яна.

Чилонзор районидаги мактабларaро ўқув-ишлаб чиқариш комбинати директори В. Чертанов, 163-мактаб директори П. Морозовалар ҳам ишламаган кишиларни ишлаганга чиқариб, улар номига ой сайин ҳақ ёзиб келганлар. Бу ҳақдаги батафсил маълумотни Чилонзор район халқ маорифи бўлими бош бухгалтери Елена Михайловна Нестеровадан билиб олиш мумкин. У 1978 йил ва 1979 йилнинг 9 ойи мобайнида биз юқорида айтиб ўтганимиз сингари ғаройиб йўллар билан давлатнинг 14.7 минг сўми совурулганини ҳам айтиб берса ажаб эмас.

Очиқ дарсимизни давом эттирамиз, муҳтарам газетхон ўртоқлар. Ижозатларингиз билан яна битта қизиқ ҳангомани сўзлаб берайлик. Турсуной Эргашевани Тошкент шаҳрининг Октябрь райони болалар боғчаларида ишловчилар яхши билишади. У шу райондаги 412-болалар боғчасига мудиралик қилиб юрган эди. «Менинг нафсим балодир, ёнар ўтга солур» деганларидек, нафс қургур Турсуной Эргашевани йўлдан оздира бошлади. Кичкинтойлар насибасини туя қилаётганида боғча ходималари ушлаб олиб, шарманда қилишди. Мудира бўш келмади. Кўнглининг кўчасидан юраверди. Район халқ маорифи бўлимидан йўлланмаси бўлмаган икки болани боғчага қабул қилиб, ҳаммани ҳайратга солди. «Бир балоси бўлмаса, шудгорда қуйруқ на қилур», — дейишди бундан хабардор бўлганлар.

Хуллас, Турсуной Эргашеванинг «диққатга сазовор» ишлари кўпаяверди. Бунинг оқибатида унга бошқача кўз билан қарайдиган кишилар чиқиб қолди. Худди ана шулар сирочар хат ёзиб, юқори ташкилотлардан бирига жўнатишди. Хат орадан кўп ўтмай, республика Молия министрлигининг Тошкент шаҳар контрол-ревизия бошқармасига келиб тушди. Қилни қирқ ёрадиган тафтишчи 412-боғчада қизғин иш бошлаб юборди. Мудира серташвиш бўлиб қолди. Энди у аввалгидек ўзини ўта эркин тутмас, тўғрироғи, ўзи хон, кўланкаси майдон эмас эди.

Ревизор ғалвирни сувдан кўтарди. Хатда баён қилинган даъволар рост бўлиб чиқди. Жумладан, мудира болалар боғчасида бирор кун ҳам ишламаган М. Алимжонова, Ш. Абдураҳмонова, Р. Шоғазатова, Н. Қосимова, Р. Мирсодиқов ҳамда Муҳайё Алимжоновалар номига бир неча ой мобайнида 1756 сўм иш ҳақи ёздириб юборибди. Уларнинг бири Муҳайё Алимжонова эндигина 8-синфда ўқиётган эди. Она сути оғзидан кетмаган биргина шу қизалоқнинг номига боғчада оддий ишчи бўлиб ишлади, деб 560 сўм маош ўтказилибди.

Тафтиш кунларида Турсуной Эргашеванинг бир қатор бошқа сирлари ҳам фош этилди. Шундай қилиб, шикоят-ариза ёзганлар шод, мудира эса ношод бўлиб қолди. Текшириш натижаси Тошкент шаҳар халқ маорифи бўлими советида кўрилиб, 1978 йилнинг 16 мартида чиқарилган 357-буйруққа асосан Т. Эргашева ўз вазифасидан четлатилди. Ревизия материаллари Тошкент шаҳар, Октябрь район прокуратурасига юборилди.

«Қилмиш қидирмиш-да, Турсуной Эргашева хизматларига яраша мукофотини олгандир», деб ўйлаётгандирсиз?! Э, қаёқда! Прокуратурадаги қонуншунос ўртоқлар орадан бир ярим йилдан кўпроқ вақт ўтган бўлишига қарамай, ҳамон бирон тўхтамга келиша олгани йўқ.

Т. Эргашева жуда омадли одам экан. Иши тағин юришиб кетди. Шу йилнинг 7 июнида Октябрь район халқ маорифи бўлими мудири Ўткир Аҳмедович Мирзажонов жимжимадор қилиб имзо чеккан 237-сон буйруқ билан 23-болалар боғчаси мудиралигига тайинланди. Бунисига нима дейиш керак?! Балки Октябрь район халқ маорифи бўлимидаги раҳбар ўртоқлар Т. Эргашеванинг 412-боғчада орттирган «тажрибалари» бекорга кетмасин, деб шундай қилишгандир.

Шу билан, азиз газетхонлар, очиқ дарсимизни тамом қиламиз. Биз келтирган мисоллар ҳақида батафсил маълумот олишни истаган ўртоқлар бўлса, республика Молия министрлигининг Тошкент шаҳар контрол-ревизия бошқармасига мурожаат қилиши мумкин.

Дарс ҳақида холис баҳо беришни Тошкент шаҳар халқ маорифи бўлимидаги раҳбар ўртоқлардан илтимос қиламиз.

Усмон ЮСУПОВ.

▲ СПОРТ ▲ СПОРТ ▲ СПОРТ ▲ СПОРТ ▲ СПОРТ ▲ СПОРТ

ФУТБОЛ:

ЧЕМПИОНЛИККА ДАЪВОГАРЛАР

Олий лига командалари мавсумни якунловчи учрашувларини ўтказмоқдалар. Эрта баҳордан чемпионлик учун кураш бошлаган 18 команда яна бир мартадан майдонга тушгач, мамлакат чемпионлари аниқланиб, совриндор ўринлар маълум бўлади. Ҳозирча мавсум мобайнида учрашувларни сусткашлик билан ўтказиб, олий лигани тарк этишга мажбур бўлиб турган командалар, шунингдек, чемпионат тугашидан олдинроқ олтин медалларни нақд қилиб қўйган команда аниқ эмас.

Биринчи ўринни эгаллаб турган пойтахт спартакчилари «Черноморец» коллективи билан ўйинда ғалабага эришиб, мавқеини мустаҳкамлаб олиши мумкин эди. Лекин бу учрашувда ҳар иккала команда ҳам очкосиз қолди. Биринчи ўринга даъвогарлик қилиб турган киевлик динамочилар ҳам бой берилган имкониятлар ўрнини қоплаш учун астойдил ҳаракат қилаётган тбилисилик динамочилар билан учрашувда майдондан «қуруқ» чиқишди. «Шахтёр» эса совриндор ўринлардан бирига даъвогар эканликларини амалда кўрсатдилар. Кончилар пойтахт армиячиларини мағлубиятга учратиб, очколарини 46 тага етказишди.

Москвалик динамочилар Тошкентда «Пахтакор» футболчиларининг меҳмони бўлишди. Учрашув қизиқарли, ҳужумкор руҳда ўтди. Ҳисобни Ю. Газзаев очди. Танаффусга чиқиш олдидан Н. Амриев жавоб тўпи киритди. Учрашув тугашига 5 минут қолганда Н. Колесов боши билан дарвозага тўп йўллаб, динамочиларга ғалаба келтирди. Энди пахтакорчилар сўнгги учрашувни ўз майдонларида «Локомотив» командаси билан ўтказишади. Шунингдек, ҳал қилувчи учрашувларда «Спартак» Ростов-Дон армиячиларининг меҳмони бўлса, киевлик динамочилар Олмаотага келадилар. «Шахтёр» торпедочиларни қабул қилади. Ҳозирча ўйинлар жадвали қуйидагича манзара олган:

	Ю	Д	М	Т	О
Спартак	20	10	3	63-23	48
Динамо (К)	21	5	7	51-25	47
Шахтёр	19	8	6	55-33	46
Динамо Тб	18	12	3	51-26	44
Динамо М	17	9	7	40-24	42
Динамо Мн	14	6	13	46-37	34
ЦСКА	12	8	13	45-43	32
Арарат	12	12	9	43-31	32
Зенит	11	8	14	40-44	30
Пахтакор	10	9	14	40-53	28
Черноморец	9	11	13	29-36	26
Локомотив	8	12	13	44-55	24
Торпедо	8	9	16	32-44	24
СКА	8	14	11	35-47	24
Қайрат	7	9	17	28-24	22
Нефтчи	7	8	17	25-48	22
Заря	6	10	17	40-61	20
Кр. Советов	7	4	21	23-56	18

Учрашувларда қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди. «Черноморец» — «Спартак» — 1:1, «Динамо» (Тб) — «Динамо» (К) — 1:0, «Қайрат» — «Локомотив» — 2:2, «Пахтакор» — «Динамо» (М) — 1:2, «Заря» «Торпедо» — 4:2, «Шахтёр» ЦСКА — 3:2, СКА — «Зенит» — 1:0, «Арарат» — «Динамо» (Мн) — 4:1. Бугун «Нефтчи» — «Крилья Советов» командалари учрашадилар.

БЕЛЛАШУВЛАР, ТЎПЛАР, ОЧКОЛАР

● СУЗИШ. Ленинградда СССР Қуролли Кучлари кубоги учун ўтказилган мусобақада Туркистон Ҳарбий Округи терма командаси, фахрли иккинчи ўринни олди. Шахсий ҳисобда тошкентлик Е. Хольманская чалқанча сузиш бўйича маррага биринчи бўлиб келди.

● ХОККЕЙ. Тошкентнинг «Бинокор» командаси ўз майдонида Тольяттининг «Торпедо» командасини қабул (0:3, 6:3) қилди. Бугун бинокорчилар Уфа шаҳрида «Салават Юлаев» спорт клуби билан такрорий ўйин ўтказадилар.

● ФУТБОЛ. Ўзбекистон чемпионатининг финалчилари ўртасида ҳал қилувчи баҳслар давом этмоқда. Ҳозирча 3 турдан кейин Шаҳрихоннинг «Хисор» командаси 5 очко билан олдинда бормоқда.

ҚИШКИ КИЙИМГА

Тошкент гарнизони қўшинлари шахсий состави 1979 йил 20 ноябрдан қишки кийим формасини кийишга ўтказилади.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

18 НОЯБРЬ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Зарядкага сафланинг. 10.00 — Будильник. 10.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.30 — Буратино саргузашти. Бадиий фильм 2-серия. 13.00 — Қишлоқ янгиликлари. 14.00 — Музикали киоск. 14.30 — Спектакль. 16.40 — Киносаёҳатчилар клуби. 17.40 — Ассалом, цирк. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — 1979 йил қўшиқлари. 19.50 — Буюк китоб боблари. 20.50 — Арменфильм студиясининг қисқа метражли бадиий фильмлари. 21.30 — Время. 22.05 — Неждановa кўчасида. 23.15 — Ҳужжатли фильм. 23.45 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар 10.10 — Концерт. 10.50 — Кинопублицист экрани. 11.30 — Кўча ҳаракати хавфсизлиги учун. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Тоғ ғорининг сирлари. Бадиий фильм. 14.20 — Замандас. 15.10 — Кинокўрсатув. 16.10 — Реклама. 18.20 — Болалар учун телефильм. 18.30 — Фонарик. 19.00 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 19.50 — Миниатюралар театри. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Хирмонингизга барака. 22.25 — Биз Бухороданмиз.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

26 Боку комиссарлари. Бадиий фильм.

19 НОЯБРЬ, ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Буратино кўргазмаси. 10.35 — Спектакль. 11.20 — Ҳайвонот оламида. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Қишлоқдаги оддий иш кунлари. 16.10 — Концерт. 16.25 — Табиатга муҳаббат. 16.40 — Онамларнинг мактаби. 17.10 — Телестадион. 17.40 — Т. Хренников. Фортепьяно ва оркестр ижроси учун 2-концерт. 18.30 — Мультфильм. 18.45 — Беш йиллик Тўртинчи йил. 19.35 — Ракета қўшинлари ва артиллерия куни. 19.50 — Концерт. 20.40 — «Қўшниларимиз» туркумидан спектакль. 21.30 — Время. 22.05 — Беш халқа. Жаҳон ва Олимпиада ўйинлари чемпионлари билан учрашув. Танаффус пайтида дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Географиядан ўқув кўрсатуви. 12.00 — Биродарлашганлар. 12.30 — СССРда қишлоқ хўжалигининг зоналар бўйича ихтисослашуви. 18.20 — Нурафшон давра. 18.50 — Бугун — ракета қўшинлари ва артиллерия куни. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ёш овозлар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Хирмонингизга барака. 22.20 — Қўқон воқеаси. Бадиий фильм 1-серия. 23.25 — Оғир атлетика бўйича «Меҳнат резервлари» марказий Советининг биринчилиги.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН

18.40 — Шифокор экрани. 20.10 — Янгиликлар. 20.30 —

РАДИО

18 НОЯБРЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Янги музикали ёзувлар. 9.15 — Табассум. 10.45 — О. Худойшукуров куйлайди. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Чорвачилик комплекслари — давр талаби. 13.30 — Хатларингизни ўқиб... Концерт. 14.00 — Пахта йиғим-терими қаҳрамонлари. 15.40 — Театр микрофон олдида. А. Мухтор. Самандар спектаклининг монтажи. 17.20 — Совет Армияси жангчилари учун концерт. 18.15 — Ёшлик. 19.30 — Спорт программаси. 20.25 — Ўзбек Давлат филармонияси солистларининг концерти. 21.00 — Табассум. 22.28 — Радиотингловчилар таклиф этган программа асосида концерт. 23.15 — Дам олиш концерти.

19 НОЯБРЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.15 — Дўстлик байроғи туркумидан. 9.30 — Шу куннинг қўшиқлари. 10.15 — Ёзувчилар микрофон олдида. 12.10 — Ўзбекистан индустриальний. 13.00 — Хазарбоғ совхози чорвадорлари ҳузурида. 13.30 — Енгил чолғу куйлари. 14.00 — Пахта йиғим-терими илғорларига тенглашинг. 18.15 — Ўзбекистоннинг Ноқоратупроқ зонага ёрдами. 18.50 — Ёшлик. 20.25 — Совет Армияси жангчилари учун концерт. 21.00 — Фан ва ишлаб чиқариш туркумидан эшиттириш. 22,28 — Ҳ. Яхёев шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 23.20 — Дам олиш концерти.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚУРИЛИШ МИНИСТРЛИГИНИНГ ЎҚУВ КОМБИНАТИ

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ, ФАРҒОНА, САМАРҚАНД, БУХОРО ОБЛАСТЛАРАРО ЎҚУВ КОМБИНАТЛАРИДА НУКУС, ГУЛИСТОН, ТЕРМИЗ, ЖИЗЗАХ, НАМАНГАН, АНДИЖОН, БЕКОБОД, ҚАРШИ, УРГАНЧДАГИ ЎҚУВ ПУНКТЛАРИДА

қуйидаги мутахассисликлар бўйича ишчилар тайёрланади: **СУВОҚЧИ, БУЕҚЧИ, ҒИШТ ТЕРУВЧИ, ДУРАДГОР, БЕТОНЧИ.**

Ўқиш муддати — 3 ой.

АНГРЕН ОБЛАСТЛАРАРО ЎҚУВ КОМБИНАТИДА

қуйидаги мутахассисликлар бўйича ишчилар тайёрланади: **МИНОРАЛИ, КУПРИКЛИ, АВТОМОБИЛЬ, ДАМЛАМА ВА УРМАЛОВЧИ ҒИЛДИРАКЛИ КРАНЛАРНИНГ МАШИНИСТЛАРИ. ЭКСКАВАТОРЛАР ВА БУЛЬДОЗЕРЛАРНИНГ МАШИНИСТЛАРИ.**

Ўқиш муддати — 4 ярим ой.

Курсга 18 ёшдан ошган, камида 8-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Курсга қабул қилинганларга ойига 76 сўм миқдорида стипендия тўланади, зарур бўлганлар ётоқхона билан таъминланади.

КУРСНИ ТУГАТГАНЛАР ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚУРИЛИШ МИНИСТРЛИГИНИНГ ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИДА ИШЛАЙДИЛАР.

ЎҚУВ КОМБИНАТЛАРИНИНГ АДРЕСИ:

Тошкент областлараро ўқув комбинати: 700100, Тошкент шаҳри, Краснадон кўчаси, 31-уй.

Ангрен областлараро ўқув комбинати: 702500, Ангрен шаҳри, 5-1 «а»-квартали 6-уй.

Фарғона областлараро ўқув комбинати: 712025, Фарғона шаҳри, Қирғули посёлкаси, Октябрь 40 йиллиги кўчаси 22-уй.

Самарқанд областлараро ўқув комбинати: 703003, Самарқанд шаҳри, К. Маркс кўчаси, 116-уй.

Бухоро областлараро ўқув комбинати: 705013, Бухоро шаҳри, Промишленная кўчаси 4-уй.

ЎҚУВ ПУНКТЛАРИНИНГ АДРЕСИ:

732000, Термиз шаҳри, Гагарин кўчаси, 36-уй, 165-қурилиш тресті;
708007, Жиззах шаҳри, Навоий кўчаси, 4-уй, 9-қурилиш тресті,
710000, Андижон шаҳри, Навоий кўчаси, 41-уй, 162-қурилиш тресті;
716000, Наманган шаҳри, Октябрь 25 йиллиги кўчаси, 3-уй, 10-қурилиш тресті;
702900, Бекобод шаҳри, Попов кўчаси, 2-уй, «Бекабадметаллургстрой» тресті;
742000, Олмалиқ шаҳри, Комсомол кўчаси, 6-уй, «Алмалыксвинецстрой» тресті;
702303, Гулистон шаҳри, Пушкин кўчаси, 39-уй, 7-қурилиш тресті;
730000, Қарши шаҳри, Ленин кўчаси, 13-қурилиш тресті;
742007, Нукус шаҳри, Муқимий кўчаси 35-уй, 12-қурилиш тресті;
742000, Урганч шаҳри, Пионер кўчаси, 21-уй, 167-қурилиш тресті.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 18/XI да **Борис Годунов** (12.00), **Оламнинг яратилиши**, (премьера, 19.00), 20/XI да **Севги ҳақида қисса.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/XI да **Шошма, қуёш!** 20/XI да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 18/XI да **Чоллар ва кампирлар**, 19/XI да **Она қизим.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 19, 20/XI да **Ўзбек давлат филармонияси артистларининг концерти** (19.00).

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР редактор — 33-65-45 32-53-04 редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05, масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05, секретариат — 33-72-83 32-53-06; БЎЛИМЛАР партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97 32-57-19 марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70 халқаро ҳаёт — 32-54-18 саноат транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80 32-53-14 32-54-09 қишлоқ хўжалиги — 33-76-04 32-53-15 32-53-70, адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35 32-55-16 совет қурилиши — 32-57-20; 32-54-26 фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51 32-57-21 32-54-24 ахборот ва спорт — 33-14-24 32-55-17 32-54-26, 32-54-27 хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43 33-35-53 32-53-18 32-53-20 32-53-21 32-54-13 иллюстрация — 32-57-22 коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43 32-54-05 жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20, Самарқанд — 5-19-71 Сирдарё — 2-09-70 Сурхондарё — 3-55-35 Хоразм — 5-51-24, Бухоро — 3-31-42, Қашқадарё — 61-35, Фарғона — 4-20-84, Наманган — 6-79-92, Андижон — 4-48-85, Жиззах — 31-66 Нашриёт диспетчери — 32-78-94 Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 07576. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси Тошкент шаҳри. Индекс 64585. Е. — 285.